Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 204 (8694). ● 24 октябрь, 1985 йил ● ПАЙШАНБА ● Баҳоси 3 тийин.

Суратда: Совет делегацияси бошлиғи, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатларнинг «Европа ва жаҳон ишларида ядро уруши хавфини йўқотиш ҳамда яхшилик сари бурилиш учун» Баёнотини имзоламоқда. ТАСС телефотоси.

ВАРШАВА ШАРТНОМАСИДА ҚАТНАШУВЧИ ДАВЛАТЛАР СИЁСИЙ МАСЛАҲАТ КОМИТЕТИ КЕНГАШИНИНГ ИШИ ТУГАДИ

СОФИЯ, 23 октябрь. (ТАСС). Бугун бу ерда Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий маслаҳат комитетининг кенгаши ўз ишини тугатди. Венгрия Социалистик ишчи партиясининг Бош секретари Я. Кадар раислигида ўтган якунловчи мажлисда «Европа ва жаҳон ишларида ядро уруши хавфини йўқотиш ҳамда яхшилик сари бурилиш учун» Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатларнинг Баёноти имзоланди.

Баёнотни делегацияларнинг бошлиқлари: Болгария Халқ Республикаси номидан — Т. Живков; Венгрия Халқ Республикаси номидан — Я. Кадар; Германия Демократик Республикаси номидан — Э. Хонеккер; Польша Халқ Республикаси номидан — В. Ярузельский; Руминия Социалистик Республикаси номидан — Н. Чаушеску; Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи номидан — М. С. Горбачев; Чехословакия Социалистик Республикаси номидан — Г. Гусак имзоладилар.

Кенгаш ахбороти ҳам қабул қилинди.

Кенгаш дўстлик ва ўртоқларча ҳамкорлик вазиятида ўтди. У Европа ва жаҳон сиёсатига доир муҳокама этилган проблемалар юзасидан Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар қарашларининг бирлигини намойиш қилди.

ЕВРОПА ВА ЖАҲОН ИШЛАРИДА ЯДРО УРУШИ ХАВФИНИ ЙЎҚОТИШ ҲАМДА ЯХШИЛИК САРИ БУРИЛИШ УЧУН

Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатларнинг Баёноти

Болгария Халқ Республикаси, Венгрия Халқ Республикаси, Германия Демократик Республикаси, Польша Халқ Республикаси, Руминия Социалистик Республикаси, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ва Чехословакия Социалистик Республикасининг 1985 йил 22-23 октябрь кунлари Софияга Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатларнинг Сиёсий маслаҳат комитети кенгашига тўпланган олий вакиллари Европадаги вазиятни батафсил кўриб чиқдилар ҳамда умуман халқаро муносабатларнинг энг муҳим проблемалари хусусида фикрлашиб, ядро уруши хавфини йўқотиш ва тинчликни мустаҳкамлаш учун курашнинг энг зарур вазифаларига асосий эътибор бердилар. Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатларнинг ҳамкорлигини янада ривожлантиришнинг актуал масалалари самарали муҳокама ҳам қилинди.

Европада ва бутун дунёда тинчликнинг тақдири учун ўз халқлари ҳамда инсоният олдидаги масъулиятни англаб, халқаро ишларнинг ҳозирги ташвишли ривожланишида яхшилик сари бурилишга эришиш муддаосига амал қилиб кенгаш қатнашчилари биргаликда қуйидаги Баёнотни берадилар.

I.

Кейинги йилларда халқаро кескинлик ҳаддан ташқари кучайди. Дунё шундай чегарага яқинлашиб келдики, ундан ўтилгач воқеалар назоратдан чиқиб кетиши мумкин.

Қуролланиш пойгаси шитоб билан кучайиб бормоқда. Американинг ўртача олислик ядровий ракеталари Ғарбий Европанинг НАТОга аъзо бўлган бир қанча мамлакатларига жойлаштирилганлиги қитъада янги хатарли вазиятни вужудга келтирди, Совет Иттифоқини ва бошқа баъзи социалистик мамлакатларни жавоб чоралари кўришга мажбур этди.

Қуролланиш пойгасининг космик фазога ёйилиши хавфи алоҳида ташвиш туғдирмоқда, бу ҳол бутун стратегик вазиятни беқарорлаштиришга олиб борган бўлур эди, космосни инсоният учун яна бир ҳалокатли хавф манбаига айлантирган бўлур эди.

Кескинликнинг ва уруш хавфининг кучайиши сабаблари империализм, аввало АҚШ империализми сиёсати замирида яширинган, АҚШ бошқа халқлар ва давлатларни ўз изига юритиш учун ҳарбий устунликка эришиш мақсадини кўзлаётганлигини яширмаяпти.

Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар ҳар қандай вазиятда ҳам ўз халқларининг хавфсизлиги манфаатларидан воз кечмайдилар. Улар ҳарбий устунликка эришишга интилмайдилар, аммо ўзларидан ҳарбий устунликка ҳам йўл қўймайдилар. Улар — қуролланиш пойгасига, уни кучайтиришга қатъиян қаршидирлар ва энг паст даражадаги кучлар мувозанатини таъминлашга интилмоқдалар.

Ядро уруши хавфини йўқотиш, ҳарбий қарама-қаршилик даражасини камайтириш, халқаро муносабатларни тинч-тотув яшаш ва кескинликни юмшатиш руҳида ривожлантириш улар ташқи сиёсатининг бош мақсади бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади. Улар шунга асосланиб иш тутадиларки, мафкуравий ихтилофлар давлатлараро муносабатларга ўтказилмаслиги ва бу муносабатларнинг барқарорлиги қўпорилмаслиги лозим, ҳозир барча давлатларнинг, халқаро вазиятни нормаллаштириш учун курашувчи барча кучларнинг актив баҳамжиҳат ҳаракат қилиши ҳар қачонгидан ҳам зарур. Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар ва бошқа тинчликсевар мамлакатлар таклифларининг кенг комплекси шунга қаратилган. Турли ижтимоий тузумдаги давлатлар ўртасида сиёсий мулоқот, реалистик фикрловчи доираларнинг чиқишлари, урушга қарши ҳаракатларнинг, барча тинчлик кучларининг активлиги кескинликни юмшатишга қайтиш ва уни давлатлараро муносабатларнинг ҳамма соҳаларига ёйиш, пухта хавфсизлик ва ҳамкорлик сари бурилиш бемалол эришса бўладиган иш эканидан далолат беради.

Бундай бурилиш ясаш учун зўравонлик ва муҳолифлик сиёсатига барҳам бериш зарур. Барча давлатлар миллий мустақиллик ва суверенитетни ҳурмат қилиш, куч ишлатмаслик ёки куч ишлатиш билан дўқ қилмаслик, чегараларнинг ва территориал бутунликнинг бузилмаслиги, низоларни тинч ҳал этиш, ички ишларга аралашмаслик, тенг ҳуқуқлилик принципларига ва халқаро муносабатларнинг ҳамма эътироф қилган бошқа нормаларига қатъий риоя этиши керак. У ёки бу мамлакатлардаги аҳволни, уларнинг сиёсатини сохта тарзда талқин этадиган туҳмат кампанияларига йўл қўйиб бўлмайди. Бошқа мамлакатлар ва халқларнинг ички ишларига аралашишни, давлат терроризми сиёсати ўтказишни ҳеч қандай важлар билан оқлаб бўлмайди. Ҳар бир халқнинг ўзи эркин танлаб олган социал-сиёсий системада яшаш ва меҳнат қилишдан иборат суверен ҳуқуқига ҳеч ким қасд қилмаслиги керак.

Халқаро ишларда яхшилик сари бурилиш сиёсатига ҳозирги дунё реалликларига мувофиқ янгича ёндашишни, ўзаро вазминликни талаб қилади. Қуролланиш пойгасини тўхтата оладиган ва унинг космик фазога ёйилишининг олдини оладиган қурол-яроғларни, аввало ядровий қуролларни кескин қисқартиришга эришиш имконини берадиган чоралар зудлик билан кўрилиши зарур. Шу муносабат билан космик ва ядровий қуролларга — стратегик ва ўртача олислик қуролларига таллуқли масалалар комплекси юзасидан Женевадаги Совет — Америка музокараларининг муҳим аҳамияти қайд этилди.

Кенгаш қатнашчилари Совет Иттифоқининг космосда қуролланиш пойгасининг олдини олиш ва ердаги шундай пойгани тўхтатиш вазифаларини амалий равишда ҳал этишга қаратилган конструктив позициясини, унинг янги катта ташаббусини — СССР билан АҚШ зарбали космик қуролларни батамом тақиқлаш ҳамда бир-бирларининг территориясига етиб бора оладиган ўз ядровий қуролларини ҳақиқатан ҳам туб ва кескин — 50 процент қисқартириш ҳақида келишиб олишлари тўғрисидаги таклифини қўллаб-қувватлайдилар.

Иттифоқчи социалистик давлатларнинг раҳбарлари олий даражада бўлажак Совет—Америка учрашуви жараёнида ҳозирги хатарли кескинликни юмшатишга, уруш хавфини камайтиришга, қуролланиш пойгасини тўхтатишга ва қуролсизланиш сари реал силжишга қаратилган ўзаро мақбул қарорларга эришишга кўмаклашиши лозим, деб ҳисоблайдилар.

II.

Воқеаларнинг ҳозирги хатарли ривожланишини тўхтатиш, Европада ҳарбий қарама-қарши туриш даражасини пасайтириш, ядро уруши хавфини йўқотиш учун курашнинг энг муҳим йўналишидир. Умуман халқаро хавфсизлик каби Европа хавфсизлиги ҳам ҳарбий воситалар, ҳарбий куч билан таъминланиши мумкин эмас. Фақат кескинликни юмшатиш, қуролсизланиш, ишончни мустаҳкамлаш ва халқаро ҳамкорликни ривожлантириш йўли билангина қитъада мустаҳкам тинчликка эришиш мумкин.

Қитъада ядро қуролини бундан буён жойлаштиришни тўхтатиш ва уни қисқартириш сари иш юритиш зарур. Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Европани ҳам ўртача олислик, ҳам тактик ядро қуролидан батамом ҳоли қилиш учун ғоят қатъият билан курашмоқдалар.

Европада ўртача олис ядровий воситаларни тезроқ ўзаро қисқартириш тўғрисида аҳдлашиб олишни енгилаштириш мақсадларида космик ва стратегик қуроллар проблемаси билан бевосита боғланмаган алоҳида тегишли битимга эришиш бу йўлдаги муҳим қадам бўлур эди.

Шу жиҳатдан Совет Иттифоқининг Европада ўртача олислик совет ракеталарини жойлаштирмай қўйиш, шунингдек, совет томонининг Европада ўртача олислик Америка ракеталари жойлаштирганга жавобан ўзининг Европа зонасида қўшимча равишда жойлаштирилган миқдордаги СС-20 ракеталарини жанговар навбатчиликдан олиши каби ихтиёрий равишдаги холис ниятли ишлари ниҳоятда муҳимдир.

Ҳозирги пайтда шу нарса жуда муҳимки, қитъадаги барча давлатлар ва аввало НАТО ҳамда Варшава Шартномаси мамлакатлари Европада ядровий қуролларни қисқартиришга ва тугатишга, ана шу масалалар юзасидан олиб борилаётган музокараларда муваффақиятга эришишга, ядро уруши хавфининг олдини олишга қаратилган куч-ғайратларга актив қўмаклашишлари зарур. Ўртача олислик ядровий ракеталар ҳозирдаёқ территориясида жойлаштирилган ёки жойлаштириш мўлжалланаётган давлатлар зимасига Европа тинчлиги ва ялпи тинчликнинг тақдири учун катта масъулият тушади.

Кенгашда Европа қитъасининг турли қисмларида, жумладан, Европа шимолида ва Болқон ярим оролида ядросиз зоналар, шунингдек, Марказий Европада НАТО ва Варшава Шартномаси мамлакатларини ажратиб турган чизиқ бўйлаб ядро қуролидан ҳоли коридор вужудга келтириш тўғрисидаги ташаббуслар тўла-тўкис қўллаб-қувватланиши билдирилди.

Кенгашда вакиллари қатнашаётган давлатлар НАТОга аъзо бўлган мамлакатларга қаратилган ва ўз актуаллигини сақлаб қолаётган таклифларни:

— Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар билан Шимолий Атлантика иттифоқига аъзо бўлган давлатлар ўртасида ўзаро ҳарбий куч ишлатмаслик ва тинчлик муносабатларини сақлаш тўғрисида шартнома тузиш, бу шартнома Европадаги барча мамлакатлар ва бошқа манфаатдор мамлакатлар учун ҳам очиқ бўлур эди;

— ҳарбий харажатларни кўпайтирмаслик ва қисқартириш;

— Европани химиявий қуролдан ҳоли қилиш хусусида бевосита музокаралар олиб бориш кераклигини эслатиб ўтадилар.

Улар ГДР билан ЧССР ҳукуматларининг Марказий Европада химиявий қуролдан ҳоли зонани вужудга келтириш борасидаги куч-ғайратларини қўллаб-қувватлайдилар.

Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Марказий Европада қуролли кучлар ва қурол-яроғларни ўзаро қисқартириш тўғрисида Венада олиб борилаётган музокараларда тезроқ аҳдлашувга эришиш кераклигини ёқлаб чиқмоқдалар ҳамда Совет ва Америка қўшинларини қисқартиришдан бошлашни таклиф этмоқдалар.

Улар Стокгольм конференциясида яқин келажакда ҳам сиёсий, ҳам ҳарбий жиҳатдан Европада ишонч ва хавфсизликни мустаҳкамлаш юзасидан бир-бирини тўлдирувчи муҳим тадбирлар ишлаб чиқилишини ёқлаб фикр билдирадилар.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши билан Европа иқтисодий ҳамжамияти ўртасида бевосита амалий муносабатлар, конкрет масалалар юзасидан улар ўртасида мулоқотлар ўрнатилиши Умумевропа ҳамкорлигини, шу ташкилотлар ўртасидаги савдо-иқтисодий алоқаларни ривожлантиришга ёрдам берган бўлур эди.

Европа давлатлари ўртасидаги чегараларни, уларнинг социал сиёсий тузумини қайта кўриб чиқишга қилинаётган даъватлар Европада ишонч ва ҳамжиҳатликни, яхши қўшничилик муносабатларини мустаҳкамлашга хилофдир. Қитъада урушдан кейинги чегаралар бузилмасдир. Уларга бевосита ёки билвосита тажовуз қилишга ҳар қандай уринишлар Европадаги тинч қурилиш негизларига путур етказишини билдирган, халқлар тинчлиги ва хавфсизлигини таҳлика остида қолдирган бўлур эди. Ҳозирги территориал—сиёсий реалликларни ҳурмат қилиш — Европа давлатлари ўртасидаги нормал муносабатларнинг зарур шартидир.

Шу муносабат билан аввало Германия Федератив Республикасида реваншчи кучлар жонланаётганлигининг хатарли эканлиги уқтириб ўтилди. Қаерда бўлмасин, расмий ва бошқа доираларнинг реваншизмни рағбатлантириши қитъада кескинликни юмшатиш, ҳамкорлик ва тинчликни таъминлаш манфаатларига, 70-йилларда тузилган шартномалар ва битимларга, Хельсинки Якунловчи актига зиддир.

Европа давлатлари, АҚШ ва Канада раҳбарларининг бундан 10 йил муқаддам бўлиб ўтган, ғоят муҳим принциплар ва қоидаларни қабул қилган кенгашининг катта аҳамияти таъкидланди. Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик ана шу принциплар ҳамда қоидаларга асосланиши лозим. Кенгаш реалистик сиёсатнинг, холис ниятнинг ва ҳар бир мамлакат қонуний манфаатларини ҳисобга олишга тайёрликнинг яқ-қол ифодаси бўлди. Кенгашнинг кескинликни юмшатиш руҳи билан суғорилган Якунловчи акти замон синовига бардош берди ва ташқи ишлар министрларининг яқинда Хельсинкида ўтказилган учрашуви тасдиқлаганидек, Умумевропа ҳамкорлигининг узоқ муддатли программаси бўлиб қолмоқда.

(Давоми иккинчи бетда).

ЯКУНЛОВЧИ ЙИЛГА — ЗАРБДОР ЯКУН

Ўзбекистон ССР саноати 1985 йилнинг тўққиз ойи мобайнида давлат планини бажариши якунлари тўғрисида

Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармасининг ахбороти

Саноат бирлашмалари ва корхоналарининг меҳнат коллективлари **маҳсулот реализация қилиш** тўққиз ойлик планини бажарди.

Умумий ишлаб чиқариш ҳажми 1984 йилнинг январь-сентябрь ойларига нисбатан 7,7 процент кўпайди.

Электр энергетика, енгил саноат, ун-ёрма ва омихта ем саноати, медицина саноати умуман саноатга нисбатан анча юксак суръатларга эришди.

Халқ истеъмол молларини ишлаб чиқариш ҳажми ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 2,6 процент кўпайди.

Меҳнат унумдорлиги 5,22 процент ортди, маҳсулот ўсишининг 69 проценти шунинг ҳисобига олинди.

Умуман саноат ва кўпчилик министрликлар бўйича ўртача иш ҳақига нисбатан меҳнат унумдорлигининг ўсиш суръатлари илдам бўлиши таъминланди.

Министрликлар бўйича маҳсулот реализация қилиш плани қандай бажарилганлиги, ишлаб чиқаришнинг ва меҳнат унумдорлигининг ўсиш суръатлари қуйидагича бўлди:

	Маҳсулот реализация қилиш тўққиз ойлик планининг бажариш проценти	1985 йилнинг тўққиз ойида 1984 йилнинг тўққиз ойига нисбатан процент ҳисобида	
		ишлаб чиқариш ҳажми	меҳнат унумдорлиги
Умумиттифоқ министрликлари ва идоралари			
Нефть саноати	104	100,4	100,8
Газ саноати	84	92	89
Химия саноати	98	106	106
Минерал ўғитлар ишлаб чиқариш	78	102	94
Электр техника саноати	100,7	106	104
Химия ва нефть машинасозлиги	103	104	106
Станоксозлик ва асбобсозлик саноати	101	104	108
Автомобиль саноати	101	111	112
Трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги	102	104	107
Қурилиш, йўл ва коммунал машинасозлиги	103	105	105
Енгил ва озиқ-овқат саноати машинасозлиги ҳамда рўзғор асбоблари	96	102	102
Микробиология саноати бош бошқармаси	87	92	91
Иттифоқ-республика ҳамда республика министрликлари ва идоралари			
СССР қора металлургия саноати	99,1	100,7	98
СССР рангли металлургия саноати	101	101	100,9
СССР нефтни қайта ишлаш ва нефть химияси саноати	100,9	97	95
СССР кўмир саноати	91	92	86
СССР ўрмон, целлюлоза-қоғоз ва ёғочсозлик саноати	102	104	106
Ўзбекистон ССР мебель ва ёғочсозлик саноати	100,1	107	100,4
Ўзбекистон ССР бинокорлик материаллари саноати	100,8	104	103
Ўзбекистон ССР енгил саноати	100,4	106	103
Ўзбекистон ССР озиқ-овқат саноати	103	106	107
Ўзбекистон ССР мева-сабзавот хўжалиги	99	103	101
Ўзбекистон ССР гўшт ва сут саноати	99,8	94	94
Ўзбекистон ССР маҳаллий саноати	101	108	105
Ўзбекистон ССР балиқ хўжалиги давлат комитети	114	111	103
Ўзбекистон ССР пахта тайёрлаш ва қайта ишлаш бош бошқармаси	105	131	119

Қорақалпоғистон АССР, кўпчилик областлар ва Тошкент шаҳрининг саноати янада ривожланди.

Маҳсулот реализация қилиш планининг бажарилиши ва ўсиш суръатлари қуйидагича бўлди:

	Маҳсулот реализация қилиш тўққиз ойлик планининг бажариш проценти	1985 йилнинг тўққиз ойида 1984 йилнинг тўққиз ойига нисбатан процент ҳисобида	
		ишлаб чиқариш ҳажми	меҳнат унумдорлиги
Қорақалпоғистон АССР	103	111	108
Андижон области	101	125	118
Бухоро области	104	98	95
Жиззах области	100,1	127	121
Қашқадарё области	93	95	91
Навоий области	101	106	104
Наманган области	103	116	112
Самарқанд области	97	107	105
Сурхондарё области	100,4	123	120
Сирдарё области	103	125	121
Тошкент области	99,1	103	102
Фарғона области	98	107	103
Хоразм области	104	116	107
Тошкент шаҳри	101	106	105

Оғир ва транспорт машинасозлиги министрлиги, электр техника саноати министрлиги, приборсозлик, автоматлаштириш воситалари ва бошқариш системалари министрлиги, химия ва нефть машинасозлиги министрлиги, станоксозлик ва асбобсозлик саноати министрлиги ҳамда трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлигининг саноат бирлашмалари ва корхоналарида планлаштириш ва хўжалик фаолиятида ишлаб чиқариш бирлашмалари (корхоналар) ҳуқуқларини кенгайтириш ва иш натижалари учун уларнинг масъулиятини кучайтириш иқтисодий тажрибаси ўтказилмоқда. Ана шу усулга ўтказилган бирлашмалар ва корхоналар фаолиятининг кўрсаткичлари яхшиланди.

Приборсозлик, автоматлаштириш воситалари ва бошқариш системалари министрлиги билан трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлигининг корхоналарида шартномадаги мажбуриятларни бажариш даражаси кўтарилди. Оғир ва транспорт машинасозлиги министрлиги билан Химия ва нефть машинасозлиги министрлигининг бирлашмалари ва корхоналари маҳсулот етказиб бериш юзасидан зиммаларидаги мажбуриятларини тўла бажарди.

Энг муҳим маҳсулот турларини ишлаб чиқариш қуйидагича бўлди:

	1985 йилнинг тўққиз ойида ишлаб чиқарилди	1985 йилнинг тўққиз ойида 1984 йилнинг тўққиз ойига нисбатан процент ҳисобида
Электр энергия, миллиард киловатт-соат	34,7	110
Минерал ўғитлар (100 процент озуқа моддасига айлантириб ҳисоблаганда), минг тонна	1145,4	108
Сульфат кислота, минг тонна	1742,1	110
Химиявий тола ва иплар, минг тонна	27,8	102
Куч трансформаторлари, минг киловольт-ампер	5730	102
Бронекабель, минг километр	15,3	113
Компрессорлар, минг дона	8,6	105
Тракторлар, минг дона	19,8	101
Трактор сеялкалари, минг дона	6,1	104
Трактор культиваторлари, минг дона	16,5	115
Пахта териш машиналари, минг дона	7,1	92
Электр кўприк кранлар (шу жумладан махсус кранлар), дона	1098	103
Экскаваторлар, дона	1184	103
Картон, минг тонна	41,0	100,2

(Давоми учинчи бетда).

ЕВРОПА ВА ЖАҲОН ИШЛАРИДА ЯДРО УРУШИ ХАВФИНИ ЙЎҚОТИШ ҲАМДА ЯХШИЛИК САРИ БУРИЛИШ УЧУН

(Боши биринчи бетда)

Ҳозирги вақтда шу асосда қитъадаги вазиятни соғломлаштириш манфаатлари йўлида турли формалар ва хилма-хил даражаларда Европа мамлакатлари ўртасидаги сиёсий мулоқотни чуқурлаштириш, ўзаро ишончни мустаҳкамлаш зарур. Кенгашда вакиллари иштирок этаётган давлатлар ҳуқуқий тенглик ва ўзаро манфаатдорлик асосида Ғарбий Европа мамлакатлари билан иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорликнинг янги формаларини излаб топишга тайёр эканликларини билдирадилар. Улар атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ишида, маданият, маориф, соғлиқни сақлаш соҳасида ва бошқа масалаларда ҳамкорликни ривожлантиришга ҳам тайёрдирлар. Улар давлатларнинг суверенитетини ҳурмат қилган ҳолда барча соҳаларда инсон ҳуқуқлари тўла-тўкис таъминланиши учун курашиб келдилар ва муттасил курашмоқдалар.

Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Ўмумевропа анжуманлари, шу жумладан, ҳозир Будапештда ўтаётган маданият анжумани ишида бундан буён ҳам амалий равишда иштирок этаверадилар. Улар Хельсинкида бошланган кўп томонлама жараён дадил ва мутаносиб равишда олға ҳаракат қилиши учун куч-ғайратларини давом эттириш ниятидадирлар. Уларнинг фикрича, Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашда қатнашган давлатлар вакилларининг 1986 йилда Венада ўтказиладиган учрашуви шу жиҳатдан муҳим роль ўйнаши лозим.

Кенгашда вакиллари иштирок этаётган давлатлар Хельсинки Якунловчи актини имзолаган барча мамлакатлар унинг ҳамма принциплари ва қоидаларини изчиллик билан амалга оширишларини муттасил талаб қилиб келмоқдалар. Шу асосда давлатлараро муносабатларнинг ривожланиши Европани мустаҳкам тинчлик ва ўзаро манфаатли ҳамкорлик қитъасига айлантиришга кўмаклашган бўлур эди.

III.

Қуролланиш пойгасини, биринчи навбатда ядровий қуролланиш пойгасини тўхтатиш ва қуролсизланишга ўтиш — замонамизнинг туб вазифасидир.

Совет Иттифоқи билан Қўшма Штатлар биринчи навбатдаги бир қанча тадбирларни амалга ошириши шу вазифани ҳал этишга қўшилган катта амалий ҳисса бўлур эди. Гап аввало шу ҳақда бормоқдаки, зарбали космик қуроллар, шу жумладан, йўлдошга қарши воситалар яратиш, синаш ва жойлаштириш борасидаги барча ишлар тўхтатиб қўйилиши; ҳозирдаёқ мавжуд ядро қуролларини модернизациялашни максимал даражада чеклаб, айни бир вақтда шундай қуролларнинг янги турлари ҳамда типларини яратиш, синаш ва жойлаштиришни тўхтатиб ҳозирги миқдорлар даражасида кўпайтирмай қўйиш; Европада ўртача олислик ракеталари жойлаштирилишини тўхтатиш керак. Бу тадбирлар ядровий ва космик қуролларга тааллуқли масалалар бутун комплекси юзасидан СССР билан АҚШ ўртасида битим ишлаб чиқилгунга қадар амалга оширилиши мумкин бўлур эди.

Ядровий қуролланиш пойгасини тўхтатиш манфаатлари ҳар қандай ядро қуролларини жойлаштиришдан тийилиб туриш ва ядро қуроли запасларини кўпайтирмаслик, шунингдек, бу қурол ҳозирдаёқ жойлаштирилган мамлакатларда уни янгилари билан алмаштирмаслик тўғрисида ўзаро мажбурият қабул қилишлари худди шу мақсадга мос келган бўлур эди.

Ноядровий қуроллар билан қуролланиш пойгасини тўхтатиш ишида ҳам СССР билан АҚШ яхши намуна кўрсата олур эдилар.

Кенгаш қатнашчилари СССР билан АҚШ ўзининг вайронгарчилик имкониятлари жиҳатидан ялпи қирғин қуролига тенглашадиган оддий қуролларнинг янги турларини яратмаслик ва ишлаб чиқармаслик тўғрисида зиммаларига мажбурият олишларини таклиф этмоқдалар.

Улар СССР ва АҚШ Қуролли Кучларининг 1986 йил 1 январигача бўлган ҳолатдаги сонини, шу жумладан, уларнинг миллий территорияларидан ташқаридаги Қуролли Кучлари сонини кўпайтирмасликни таклиф қиладилар.

Навбатдаги молия йилидан бошлаб СССР билан АҚШнинг ҳарбий бюджетларини ўзаро кўпайтирмаслик барча йўналишларда қуролланиш пойгасини чеклашнинг самарали тадбири бўлур эди.

Кенгашда «Космик фазони ҳарбийлаштирмаслик шароитида уни тинчлик мақсадида ўзлаштириш соҳасида халқаро ҳамкорлик тўғрисида» БМТ Бош Ассамблеясининг 40-сессияси кўриб чиқиши учун тақдим этилган СССРнинг янги таклифи қўллаб-қувватланди. Ана шу муҳим ташаббуснинг амалга оширилиши инсониятни космосда қуролланиш пойгасининг фалокатли оқибатларидан пухта ҳимоя қилишгагина эмас, шу билан бирга барча халқларнинг манфаатлари йўлида биргаликдаги куч-ғайратлар билан фан ва техникани ривожлантиришсоҳасида янги чўққилар сари қатъий сакраш қилиш имконини ҳам берган бўлур эди.

Кенгашда қатнашган ва ядро қуроли ҳамма жойда ва батамом тугатилишининг изчил тарафдорлари бўлган давлатлар ядро қуролига эга бўлган барча давлатлар шундай қуролни биринчи бўлиб ишлатишдан воз кечишлари, унинг синовларини ҳар жиҳатдан тақиқлаш ва бу қуролнинг ҳар қандай формада бундан буён тарқалишига йўл қўймаслик тўғрисида улар илгари олға сурган таклифлар ўз кучини сақлаб қолаётганлигини билдирадилар.

Улар ядро қуролига эга бўлмаган ва ўз территориясида шундай қуролни сақламаётган давлатлар ўзларига қарши ядро қуроли ишлатилмаслиги ҳусусида ишончли халқаро — ҳуқуқий гарантиялар берилиши учун тўла ҳуқуққа эгадирлар, деб ҳисоблайдилар.

Ҳозирги шароитда химиявий қуролни, шу жумладан, унинг айниқса, хатарли бўлган бинар хилини батамом тақиқлаш ва тугатиш вазифаси тобора кўпроқ ўткир ва кечиктириб бўлмайдиган вазифа тусини олмоқда. Реализм ва холис ният ўзаро намоён этилган тақдирда бу вазифани, жумладан, тегишли халқаро битимга риоя этилиши устидан контроллик проблемасини бемалол ҳал этса бўлади. Кенгаш қатнашчилари химиявий қуролни тарқатмаслик тўғрисидаги халқаро шартнома бу қуролни батамом тақиқлаш борасидаги умумий куч-ғайратларга кўмаклашган бўлур эди, деб ҳисоблайдилар ва шундай шартномани ишлаб чиқишда қатнашишга тайёрдирлар.

Кенгашда вакиллари иштирок этаётган давлатлар оддий қурол-яроғларни ҳох ялпи ёки регионал даражаларда чеклаш ва қисқартириш, денгизлар ва океанларда қуролланиш пойгасини жиловлаш тўғрисида битимларга эришиш мақсадида конкрет музокаралар ўтказишга яна даъват этадилар.

Улар ўзгалар территория сидаги чет эл ҳарбий базалари тугатилиши ва қўшинлар олиб чиқиб кетилиши мақсадида халқаро кўламда яна куч-ғайрат сарфланишини ёқлаётган позицияси ўзгармас эканлигини ҳам тасдиқлайдилар.

Кенгашда қатнашаётган давлатлар ишлаб турган кўп томонлама анжуманларнинг — қуролсизланишга бағишланган Женева конференцияси, Стокгольм конференцияси, Вена музокараларининг самарадорлигини ошириш, қурол-яроғларни чеклаш ва қуролсизланишнинг ҳозирги вақтда музокаралар ўз ичига олмаган масалаларини самарали равишда муҳокама эта бошлаш зарур, деб ҳисоблайдилар. Улар барча қурол турларини чеклаш, қисқартиришга, аслаҳахоналардан чиқариб ташлашга ва тенглик ҳамда баб-баравар хавфсизлик принципларига риоя этилган тақдирда бошқа давлатлар билан тузилган битимлар асосида уларни абадий йўқ қилиб ташлашга тайёрдирлар.

Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар қурол-яроғларни чеклаш ва қисқартириш проблемаларига оид ҳар қандай амалий ташаббусларни ҳамиша ғоят зўр эътибор билан кўриб келдилар. Улар бундан буён ҳам шундай қилаверадилар.

Кенгашда вакиллари қатнашаётган социалистик давлатлар Бирлашган Миллатлар Ташкилоти каби мўътабар анжуманнинг қуролланиш пойгасини тўхтатиш ва қуролсизланиш ишига қўшадиган ҳиссаси оширилишини ёқлаб фикр билдирадилар.

Бундан 40 йил муқаддам антифашист коалициясига кирган халқлар ҳозирги ва келгуси авлодларни уруш офатларидан ҳалос этиш, тинчлик ва хавфсизликни сақлаб туриш мақсадида тузган Бирлашган Миллатлар Ташкилоти универсал ташкилотга айланди. Ташкилот миллатларнинг урушнинг олдини олишга қаратилган ҳаракатларини мувофиқлаштириб турувчи марказ бўлишдек ўзининг асосий вазифасини тўла даражада бажариши зарур. БМТ Уставида эълон қилинган юксак мақсадлар ва принципларга қатъий риоя қилиш — тинчликни сақлаб қолишнинг зарур омилидир.

IV.

Болгария Халқ Республикаси, Венгрия Халқ Республикаси, Германия Демократик Республикаси, Польша Халқ Республикаси, Руминия Социалистик Республикаси, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ва Чехословакия Социалистик Республикасининг олий мартабали раҳбарлари бошқа халқаро масалалар юзасидан фикрлашувлар давомида кенгашда вакиллари қатнашаётган давлатларнинг мавжуд можароли вазиятларни тезроқ бартараф этиш ҳамда Осиё, Африка, Лотин Америкаси ва жаҳондаги бошқа районларда кескинлик янги манбалари вужудга келишининг олдини олиш мақсадида барча манфаатдор мамлакатлар билан актив баҳамжиҳат иш кўришга тайёр эканликларини иқтириф ўтдилар.

Дунё бўлинмасдир ва ҳозирги кескин халқаро вазиятда ҳар қандай маҳаллий можаро катта, ҳатто кенг миқёсдаги тўқнашувга айланиб кетиш хавфини туғдиради. Империализмнинг зўравонлик ва бошқа мамлакатларнинг ички ишларига аралашиш сиёсатига, агрессия ҳаракатларига қатъиян чек қўйиш, можароли вазиятларни ва давлатлар ўртасидаги жанжалли масалаларни тинч йўл билан ҳал этиш, ҳар бир халқнинг ўз тақдирини мустақил белгилаш ҳуқуқини тўла ҳурмат қилиш зарур.

Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Лотин Америкаси халқларининг мустақиллик ва социал-иқтисодий тараққиёт учун олиб бораётган курашини қўллаб-қувватлайдилар. Улар тўғридан-тўғри қуролли бостириб кириш хавфи туғилаётган Никарагуага қарши агрессив ҳаракатларни қораладилар ва мазкур мамлакат билан бирдамлик изҳор қилдилар. Социалистик Куба қўллаб-қувватланаяжаги тасдиқланди. Мазкур мамлакатга қарши дўқ-пўписалар ҳамон тўхтамаётир. Марказий Америка проблемаси ташқаридан аралашилмаган ҳолда интервенцияга, дўқ-пўписа ва тазйиққа йўл қўймайдиган сиёсий воситалар ёрдамида ҳал этилиши керак.

Кенгаш қатнашчилари Исроил қўшинлари 1967 йилда босиб олинган барча араб территорияларидан батамом олиб чиқиб кетилиши; фаластинлик араб халқининг қонуний ҳуқуқлари, шу жумладан, ўз тақдирини ўзи белгилаш ва ўз мустақил давлатини тузиш ҳуқуқи амалга оширилиши; мазкур райондаги барча давлатларнинг мустақил яшаш ва ривожланиш ҳуқуқи таъминланиши асосида барча манфаатдор томонлар коллектив куч-ғайрат сарфлашлари йўли билангина Яқин Шарқда ҳар томонлама, адолатли ва мустаҳкам барқарорликка эришиш мумкин, деб қатъий ишонч билдирдилар. БМТ раҳбарлигида барча манфаатдор томонлар, шу жумладан, Фаластин озодлик ташкилоти иштирокида Яқин Шарққа бағишланган халқаро конференция ўтказилиши ана шунга олиб борувчи амалий йўлдир. Араб мамлакатлари ва Фаластин ҳаракати бирлигининг мустаҳкамланиши Яқин Шарқ проблемаларини ҳал этишга кўмаклашган бўлур эди.

Ливан ичкарисидаги проблемаларни ливанликларнинг миллий тотувлиги ҳамда Ливаннинг суверенитети ва территориал бутунлигини сақлаб қолиш, Эрон билан Ироқ ўртасидаги урушни тезроқ тўхтатиш, Форс кўрфази районидаги вазиятни барқарорлаштириш асосида бартараф этиш Ер куррасининг ана шу қисмида тинчликни мустаҳкамлаш манфаатларига хизмат қилган бўлур эди.

Кенгашда Кипр проблемасини БМТнинг мавжуд қарорлари асосида ҳар иккала жамоанинг қонуний манфаатларини ҳисобга олган ҳолда ва Кипр республикасини мустақил, суверен, ягона ва территориал бутун, қўшилмаган давлат сифатида сақлаб қолиш асосида музокаралар олиб бориш йўли билан сиёсий жиҳатдан адолатли бартараф этиш зарурлиги таъкидланди.

Кенгаш иштирокчилари Афғонистон билан Покистон ўртасида масалани сиёсий жиҳатдан бартараф этишга эришиш мақсадида олиб борилаётган музокараларда БМТ Бош секретарининг шахсий вакили орқали сарфланаётган куч-ғайратларни қўллаб-қувватлайдилар.

Корея Халқ Демократик Республикасининг Корея ярим оролида тинчлик ва барқарорликни мустаҳкамлашга, Кореяни тинч демократик асосда бирлаштиришга қаратилган куч-ғайратлари ва ташаббуслари қўллаб-қувватланиши айтилди.

Осиё ва Тинч океани ҳавзасида тинчлик ва ҳамкорликнинг мустаҳкамланиши, Жануби-Шарқий Осиёдаги мавжуд проблемалар сиёсий восталар ёрдамида ҳал этилиши, мазкур регионларда ишонч ва хавфсизликнинг мустаҳкамланиши алоҳида аҳамиятга эгадир.

Ҳинд океанини тинчлик зонасига айлантириш, шу мақсадда халқаро конференция чақириш муҳим ишдир.

Тинч океани жанубий қисмидаги давлатларнинг ядросиз зонани вужудга келтириша оид куч-ғайратлари ялпи хавфсизликни таъминлаш манфаатларига хизмат қилади.

Африка жанубидаги аҳволни кўриб чиқиш вақтида СВАПО раҳбарлигида Намибия халқи ўз мамлакатининг озодлиги ва мустақиллиги учун олиб бораётган фидокорона кураш қўллаб-қувватланаяжаги изҳор қилинди. Намибияга дарҳол мустақиллик берилиши зарурлиги таъкидланди. Кенгаш қатнашчилари Жанубий Африка республикасида ўтказилаётган апартеид сиёсатини, африкалик туб аҳолига қарши оммавий жабр-зулмни қатъиян қоралайдилар, Претория ирқчи режимига берилаётган мадад тўхтатилишини талаб қиладилар. Улар империалистик кучларнинг Анголага ва Африка жанубидаги бошқа давлатларга қарши агрессив ҳаракатларига, мазкур мамлакатларнинг ички ишларига аралашувларига, ҳарбий интервенцияга чек қўйилишини талаб қиладилар.

Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар БМТ Бош Ассамблеясининг 40-сессиясида уруш ҳолатидаги давлатларга дарҳол уруш ҳаракатларини тўхтатиш ва музокаралар бошлашга ўтиш тўғрисида даъватнома қабул қилиш, шунингдек, БМТга аъзо бўлган барча давлатларга уларни можаролар ва низоли масалаларни сиёсий йўл билан ҳал этишга даъват этувчи мурожаатнома қабул қилиш тўғрисидаги Руминия Социалистик Республикасининг таклифини қўллаб-қувватлайдилар.

Халқаро ишларда қўшилмаган мамлакатлар ҳаракатининг роли ўсиб бораётганлиги уқтириб ўтилди. Кенгашда вакиллари қатнашаётган социалистик давлатлар халқаро иқтисодий проблемаларни ҳал этишда, қўшилмаслик ҳаракати мустақиллигини, бу ҳаракат асосланган принципларни тўла-тўкис ҳурмат қилиб, бундан буён ҳам уруш хавфини бартараф этиш, қуролсизланиш ва тинчлик учун, кескинликни юмшатиш учун, янги мустамлакачилик ва ирқчиликка қарши, миллий мустақиллик учун курашда қўшилмаган мамлакатлар билан бундан буён ҳам актив ҳамкорлик қилишга тайёрдирлар.

Улар экономика, фан ва техника соҳасидаги халқаро алоқаларни нормаллаштириш, қандай бўлмасин сунъий тўсиқлар ва камситувчи чеклашларни бартараф этиш учун иқтисодий муносабатларда ишончни мустаҳкамлаш тадбирлари учун, халқаро иқтисодий муносабатларнинг бутун системасини адолатли ва демократик асосда қайта қуриш, янги халқаро иқтисодий тартиб ўрнатиш, суст ривожланишга барҳам берилиши учун қатъий курашадилар.

Эски ва янги мустамлакачиликнинг оғир оқибатларидан бири, халқаро ҳаёт чигаллашаётганлигининг омили бўлган ривожланаётган мамлакатларнинг ташқи қарзи проблемаси шошилинч бартараф этилишни талаб қилади. Социалистик давлатлар халқаро валюта — молия муносабатлари тартибга солиниши учун, бу муносабатлар сиёсий тазйиқ ва ички ишларга аралашув воситасига айланмаслиги учун курашадилар. Кенгаш иштирокчилари энг муҳим халқаро иқтисодий проблемаларни, шу жумладан, ташқи қарз проблемасини кенг миқёсда ва адолатли ҳал этиш мақсадида барча давлатларнинг иштирокида БМТ доирасида конкрет амалий музокараларни тезроқ бошлаш зарур деган фикрни билдирадилар.

Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар тинчлик ва халқаро хавфсизликни таъминлаш, қуролланиш пойгасини тўхтатиш ва қуролсизланишга ўтиш масалаларини инсоният дуч келаётган бошқа кенг миқёсдаги проблемаларни ҳал этиш: иқтисодий қолоқликка барҳам бериш, очлик, қашшоқлик, юқумли касалликлар, саводсизликни тугатиш; инсониятнинг энергетика, хом ашё ва озиқ-овқат ресурсларига нисбатан ўсиб бораётган эҳтиёжларини таъминлаш; табиий муҳитни муҳофаза қилиш; жаҳон океани ва космосни тинч ўзлаштириш билан узвий боғлиқ ҳолда кўриб чиқмоқдалар.

Агар мазкур проблемалар жаҳон ҳамжамиятининг биргаликдаги куч-ғайратлари билан ҳал этилмаса, бу проблемалар янада кескинлашиши, халқаро кескинликнинг янги манбалари вужудга келиши муқаррардир. Қуролланиш пойгасини тўхтатиш, давлатларнинг, биринчи навбатда ўирик ҳарбий потенциалга эга бўлган давлатларнинг ҳарбий харакатларини анча қисқартириш, тежалган маблағнинг бир қисмини ривожланаётган мамлакатларнинг иқтисодий ва социал эҳтиёжларига сарфлаш — ана шу проблемаларни муваффақиятли ҳал этишнинг зарур шартидир.

Ҳозирги вақтда фан-техника революцияси ютуқлари ва инсоният ўжалик турмушининг интернационаллашуви жараёни ривожланиши туфайли илмий-тадқиқот ва тажриба-конструкторлик ишлари халқаро программаларини амалга ошириш, ижтимоий меҳнат унумдорлигини кўп марта оширишга қодир бўлган техника ва технологияларни яратиш мумкин бўлиб қолди. Аммо бундай программалар қандай мақсадга қаратилиши муҳимдир.

Ҳозирги шароитда халқаро илмий-техникавий ҳамкорликни фақат тинчлик мақсадларига бўйсундириш ва унга ялпи тус бериш зарурлигига кенгаш қатнашчиларининг ишончи комил.

Инсон даҳосининг янги ютуқлари миллатлар ўртасидаги ихтилофларнинг сабаби бўлмай, балки бу ютуқлар умумий манфаат йўлида коллектив равишда фойдаланишнинг ғоят ишончли гарантияси бўлади. Бу соҳадаги ягона ялпи программани электроника, робот техникаси, биотехнологиядан, ядро физикасидан ҳамда ҳозирги фан ва техниканинг бошқа энг муҳим йўналишларидан умуминсоний вазифаларни ҳал этишда фойдаланиш каби мақсадларга бўйсундириш мумкин бўлур эди. Кенгашда қатнашувчи давлатлар шундай программани ишлаб чиқиш ва амалга оширишга салмоқли ҳисса қўшишга тайёр эканликларини билдирадилар.

V.

Ҳозирги халқаро вазиятда социализм ва коммунизм қурилишида туб манфаатлар ҳамда мақсадларнинг, марксча-ленинча дунёқарашнинг муштараклиги билан бирлашган социалистик мамлакатларнинг бирлиги ва бирдамлигини мустаҳкамлаш айниқса катта аҳамият касб этмоқда. Шу муносабат билан кенгаш қатнашчилари Варшава Шартномаси туфайли бунёдга келган ҳарбий-сиёсий иттифоқнинг ғоят муҳим ролини таъкидладилар. Бу иттифоқ мана 30 йилдирки, қардош халқларнинг тинч бунёдкорлик меҳнатини пухта қўриқлаб келмоқда, Европада ва умуман жаҳонда тинчликни сақлашнинг муҳим омилидир.

Иттифоқчи давлатлар Варшава Шартномасининг амал қилиш муддатини узайтириш тўғрисида якдиллик билан қабул қилган қарор уларнинг дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлашга, халқаро ишларда келишиб олинган йўлни биргаликда ўтказишга бўлган қатъий иродасини акс эттирди.

Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар барча соҳаларда ўзларининг миллий ва интернационал манфаатларини уйғун равишда қўшиб олиб бориш асосида ўзаро ҳамкорлик самарадорлигини оширишга қаратилган йўлни бундан буён ҳам изчиллик билан ўтказаверадилар. Улар фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, қардош мамлакатлар халқларининг фаровонлигини янада ошириш негизида уларни жўшқин социал-иқтисодий ривожлантириш мақсадида куч-ғайратларни яна ҳам кўпроқ даражада бирлаштириш ниятидадирлар. Улар ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг олий даражадаги иқтисодий кенгашида белгиланган иқтисодий ҳамда илмий-техникавий ҳамкорлик ва кооперацияни айниқса устун йўналишларда кенгайтириш, социалистик иқтисодий интеграцияни чуқурлаштириш соҳасидаги тадбирларни тезроқ амалга оширишга катта аҳамият бермоқдалар.

Кенгаш қатнашчилари қардош партиялар ўртасида социалистик, коммунистик қурилиш тажрибасини ўзаро ўртоқлашишни бундан буён ҳам кенгайтиришга, улар ўртасида алоқаларни, ҳукуматлар ва парламентлар, министрликлар ва идоралар, жамоат ташкилотлари ва меҳнат коллективлари ўртасидаги мулоқотларни ривожлантиришга бутун чоралар билан кўмаклашишга азму қарор берганликларини билдирдилар. Улар фан, маданият ва маориф соҳасида ҳамкорликни чуқурлаштириш, туризм ва маҳаллий алоқаларни, гражданлар ўртасидаги мулоқотларни кенгайтиришни рағбатлантириш ниятидадирлар.

Кенгашда вакиллари иштирок этаётган социалистик мамлакатларнинг баҳамжиҳат ҳаракати улардан ҳар бирининг ва умуман жаҳон социализм системасининг манфаатларига мос бўлиб тушишига ишончи комил бўлган давлатлар бундан буён ҳам бошқа барча социалистик давлатлар билан муносабатларни ва ҳар томонлама ҳамкорликни ривожлантиришга интилаверадилар. Шу муносабат билан улар тинчлик, социализм учун, империализмга қарши курашда Хитой Халқ Республикаси билан баҳамжиҳат ҳаракат қилишга тайёр эканликларини билдирадилар.

Кенгаш қатнашчилари Европани бир-бирига қарамақарши турган ҳарбий гуруҳларга парчалаш социалистик мамлакатлар танлаган йўл бўлмаганлигини эслатиб ўтадилар. Бироқ ҳозирча НАТО ҳарбий блоки мавжуд экан ва Европа тинчлиги ҳамда ялпи тинчликка хавф-хатар сақланиб қолаётган экан, социалистик давлатлар ўзларининг мудофаа иттифоқини мустаҳкамлайверадилар. Шу билан бир вақтда улар Варшава Шартномаси ташкилоти билан НАТОни бир вақтнинг ўзида тарқатиб юборишга, биринчи қадам сифатида эса уларнинг ҳарбий ташкилотларини тугатишга тайёр эканликларини тасдиқлайдилар.

Софиядаги кенгаш давомида унинг қатнашчилари эрксевар халқларнинг гитлерчилар фашизми ва япон милитаризми устидан қозонган ғалабасининг буюк жаҳоншумул тарихий аҳамиятини таъкидладилар. Шу ғалабанинг 40 йиллигини планета халқлари кенг кўламда нишонладилар.

Ўз озодлиги ва мустақиллигини қаттиқ туриб ҳимоя қилаётган халқларнинг иродасини ҳеч қандай куч бука олмаслигини; социалистик тузумни енгиш йўлидаги ҳар қандай уринишлар муқаррар мағлубиятга маҳкум эканлигини; жаҳонга ҳукмронлик қилиш режаларини тузаётган империалистик доираларнинг кирдикорларига нисбатан халқлар ҳушёр бўлиб туришлари кераклигини тарих тажрибаси кўрсатди. Иккинчи жаҳон урушининг сабоқлари бошқа нарсани ҳам тасдиқламоқда: агрессия ва урушга қарши, тинчлик ва ялпи хавфсизлик учун курашда давлатлар, шу жумладан, турли социал системалардаги давлатларнинг актив ҳамкорлик қилиши зарур ва мўмкин. Бинобарин, вақт ғанимат, ҳали бомбалар ёғилиб, ракеталар учирила бошламасдан туриб бунга эришиш лозим.

Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Европадаги ва бошқа қитъалардаги барча мамлакатларнинг ҳукуматлари ҳамда халқларига мурожаат этиб, инсоният боши узра пайдо бўлган ялпи қирғин хавфига қарши курашда куч-ғайратларни бирлаштиришга, барча, хатто энг ўткир ва мураккаб халқаро проблемаларни томонларнинг қонуний манфаатларини ҳисобга олиш асосида сиёсий воситалар, музокаралар олиб бориш, самарали мулоқот йўли билан ҳал этишга даъват қиладилар. Дунёқарашдаги, сиёсий эътиқод ва бошқа эътиқодлардаги тафовутлар бунинг учун тўсиқ бўлмаслиги керак. Тинчлик кучлари актив ва жиплашган ҳолда ҳаракат қилиб, ядро ҳалокатининг олдини олишга, халқларнинг энг олий ҳуқуқи — тинч яшаш, мустақил ва эркин ривожланиш ҳуқуқини таъминлашга қодирдирлар.

Болгария Халқ Республикаси номидан
Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Болгария Халқ Республикаси Давлат Кенгашининг Раиси
Тодор ЖИВКОВ

Венгрия Халқ Республикаси номидан
Венгрия Социалистик ишчи партиясининг Бош секретари
Янош КАДАР

Германия Демократик Республикаси номидан
Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Германия Демократик Республикаси Давлат Кенгашининг Раиси
Эрих ХОНЕККЕР

Польша Халқ Республикаси номидан
Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари,
Польша Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси
Войцех ЯРУЗЕЛЬСКИЙ

Руминия Социалистик Республикаси номидан
Руминия Коммунистик партиясининг Бош секретари, Руминия Социалистик Республикаси Президенти
Николае ЧАУШЕСКУ

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи номидан
Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари
М. С. ГОРБАЧЕВ

Чехословакия Социалистик Республикаси номидан
Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Чехословакия Социалистик Республикаси Президенти
Густав ГУСАК

София шаҳри, 1985 йил 23 октябрь.

ВАРШАВА ШАРТНОМАСИДА ҚАТНАШУВЧИ ДАВЛАТЛАР СИЁСИЙ МАСЛАҲАТ КОМИТЕТИ КЕНГАШИНИНГ АХБОРОТИ

1985 йил 22—23 октябрда Софияда дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий маслаҳат комитетининг кенгаши бўлди.

Кенгашда:

Болгария Халқ Республикасидан — Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Болгария Халқ Республикаси Давлат Кенгашининг Раиси, делегация бошлиғи Тодор Живков; БКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, БХР Министрлар Советининг Раиси Гриша Филипов; БКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, БХР ташқи ишлар министри Петр Младенов; БКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, БХР халқ мудофааси министри Добри Журов; БКП Марказий Комитетининг секретари Димитр Станишев;

Венгрия Халқ Республикасидан — Венгрия Социалистик ишчи партияси Бош секретари, делегация бошлиғи Янош Кадар; ВСИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ВХР Министрлар Советининг Раиси Дьердь Лазар, ВСИП Марказий Комитетининг секретари Матьяш Сюреш; ВСИП Марказий Комитетининг аъзоси, ВХР ташқи ишлар министри Петер Варкони; ВСИП Марказий Комитетининг аъзоси, ВХР мудофаа министри Иштван Олах;

Германия Демократик Республикасидан — Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Германия Демократик Республикаси Давлат Кенгашининг Раиси, делегация бошлиғи Эрих Хонеккер; ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ГДР Министрлар Советининг Раиси Вилли Штоф; ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Герман Аксен; ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ГДР миллий мудофаа министри Гейнц Гофман; ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Эгон Кренц; ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Гюнтер Миттаг; ГБСП Марказий Комитетининг аъзоси, ГДР ташқи ишлар министри Оскар Фишер;

Польша Халқ Республикасидан — Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Польша Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси, делегация бошлиғи Войцех Ярузельский, ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Юзеф Чирек; ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ПХР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Збигнев Месснер; ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ПХР ташқи ишлар министри Стефан Ольшовский; ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, ПХР миллий мудофаа министри Флориан Сивицкий;

Руминия Социалистик Республикасидан — Руминия Коммунистик партиясининг Бош секретари, Руминия Социалистик Республикасининг Президенти, делегация бошлиғи Николае Чаушеску, РКП Марказий Комитети Сиёсий ижроия комитетининг аъзоси, РСР Ҳукуматининг Бош министри Константин Дэскэлеску; РКП Марказий Комитети Сиёсий ижроия комитетининг аъзоси, РСР миллий мудофаа министри Константин Олтяну; РКП Марказий Комитети Сиёсий ижроия комитети аъзолигига кандидат, Марказий Комитет секретари Петру Енаке; РКП Марказий Комитети Сиёсий ижроия комитети аъзолигига кандидат, РСР ташқи ишлар министри Штефан Андрей;

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқидан — КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, делегация бошлиғи М. С. Горбачев; КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. А. Громико; КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. И. Рижков; КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри Э. А. Шеварднадзе; КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросиаъзолигига кандидат, СССР мудофаа министри С. Л. Соколов; КПСС Марказий Комитетининг секретари К. В. Русаков; КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР ташқи савдо министри Б. И. Аристов;

Чехословакия Социалистик Республикасидан — Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Чехословакия Социалистик Республикасининг Президенти, делегация бошлиғи Густав Гусак; ЧКП Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, ЧССР Ҳукуматининг Раиси Любомир Штроугал; ЧКП Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Васил Биляк; ЧКП Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Милош Якеш; ЧКП Марказий Комитетининг аъзоси, ЧССР ташқи ишлар министри Богуслав Хнеупек; ЧКП Марказий Комитетининг аъзоси, ЧССР миллий мудофаа министри Милан Вацлавик қатнашдилар.

Кенгаш ишида Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Бирлашган Қуролли Кучларининг Бош қўмондони Совет Иттифоқи Маршали В. Г. Куликов ҳам иштирок этди. Болгария Халқ Республикаси ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари Марий Иванов бўлиб ўтган кенгашда Сиёсий маслаҳат комитетининг бош секретари бўлди.

Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Болгария Халқ Республикаси Давлат Кенгашининг Раиси Тодор Живков Сиёсий маслаҳат комитети кенгашини очди.

(Давоми учинчи бетда).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА КЕНГАШ

22 октябрь куни КПСС Марказий Комитетида оммавий ахборот воситалари, марказий идеология муассасалари ва идоралари, ижодий союзлар раҳбарларининг кенгаши бўлиб ўтди. Кенгашда КПССнинг янги таҳриридаги Программаси, КПСС Уставига киритиладиган ўзгартишлар ҳамда 1986—1990 йиллар ва 2000 йилгача бўлган даврда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг Асосий йўналишлари лойиҳалари умумхалқ муҳокамасига қўйилганлиги муносабати билан боғлиқ вазифалар кўриб чиқилди.

Кенгашда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Е. К. Лигачев нутқ сўзлади.

КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил октябрь Пленумида, деди у, КПССнинг бўлажак XXVII съезди ҳужжатларининг умумхалқ муҳокамасига қўйилиши ғоят катта сиёсий аҳамиятга эга эканлиги таъкидланди. Партия Ленин анъаналарига амал қилиб, совет жамиятини ривожлантиришдаги мана шу масъулиятли, бурилиш даврида коллектив тажрибага таянган ҳолда мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштириш, коммунизм сари олға томон силжишимизнинг йўлларини белгилаш учун маслаҳатлашиб олиш мақсадида меҳнаткашларга мурожаат қилади.

Оммавий ахборот ва пропаганда воситаларида кейинги вақтда назарий ва сиёсий тафаккуримизни бойитган янгиликни чуқур очиб бериш зарур. Бунда гап энг аввало, КПСС Марказий Комитети апрель Пленумининг ҳужжатларида, фан-техника тараққиёти масалалари юзасидан партия Марказий Комитетида ўтказилган кенгаш материалларида берилган баҳолар, қоидалар ва ҳужжатлар тўғрисида боряпти.

1985 йил ва умуман беш йилдик планини адо этишга оид амалий фаолият масалалари ҳозирги вақтда матбуот, бутун идеология фронтининг диққат марказида бўлиши зарурлиги уқтириб ўтилди. Шу муносабат билан ишлаб чиқаришни интенсивлаштириш, фан ва илғор тажриба ютуқларини жорий этиш, тежамкорлик режимини кучайтириш, уюшқоқлик ва интизомни ошириш, бошқариш механизмини такомиллаштириш, иш услубини тубдан яхшилаш, одамларни ғоявий-сиёсий ва ахлоқий жиҳатдан тарбиялаш проблемалари доимо диққат марказида бўлиши зарур. Ташаббусни, ишга ижодий муносабатда бўлишни, новаторликни, жамият манфаатлари йўлидаги юқори малакали, серунум меҳнатни янада ёрқинроқ тарғиб қилиш, КПСС Марказий Комитети апрель Пленумининг йўлини рўёбга чиқариш билан боғлиқ масалаларни кенг кўламда ва ўткир қилиб қўйиш керак.

Е. К. Лигачев оммавий ахборот ва пропаганда воситалари съездолди ҳужжатлари лойиҳалари хусусида меҳнаткашларнинг таклифлари ва фикр-мулоҳазалари баён этилган материалларни ўз вақтида эълон қилишлари, КПССнинг бўлажак XXVII съезди ҳужжатлари лойиҳаларидаги асосий проблемаларга оид назарий ва пропаганда мақолаларни, совет кишилари ва чет эллик гражданларнинг фикр-мулоҳазалари ва мактубларини, коллективлар, айрим ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторларнинг партия съезди шарафига ўз зиммаларига олган мажбуриятларини мунтазам эълон қилишлари зарурлигини таъкидлади.

Съездолди ҳужжатлари, деб уқтирилди кенгашда, ошкора ва амалий тусда, уюшқоқлик ва мазмунли тарзда, ортиқча дабдабасиз ва шовқин-суронсиз муҳокама этилиб, пропаганда қилиниши ва тушунтириб берилиши, совет халқининг Коммунистик партия тевараги да янада жипслашишига, меҳнаткашлар социалистик жамиятни такомиллаштириш вазифаларини ва истиқболларини, жамиятнинг сифат жиҳатдан янги ҳолати ютуқларини чуқурроқ англашларига кўмаклашиши зарур.

(ТАСС).

ВАРШАВА ШАРТНОМАСИДА ҚАТНАШУВЧИ ДАВЛАТЛАР СИЁСИЙ МАСЛАҲАТ КОМИТЕТИ КЕНГАШИНИНГ АХБОРОТИ

(Боши иккинчи бетда).

Кенгашда Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Чехословакия Социалистик Республикаси Президенти Густав Гусак; Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Болгария Халқ Республикаси Давлат Кенгашининг Раиси Тодор Живков; Венгрия Социалистик ишчи партияси Бош секретари Янош Кадар навбатма-навбат раислик қилдилар.

Кенгаш қатнашчилари Европадаги вазиятни атрофлича кўриб чиқдилар ва умуман халқаро муносабатларнинг туб проблемалари юзасидан фикрлашиб олдилар. Тинчлик учун, Европада ва бутун дунёда ядро уруши хавфини тугатиш ҳамда вазиятни яхшилик сари буриб юбориш, космосни ҳарбийлаштиришнинг олдини олиш ва қуролланиш пойгасини, аввало, ядровий қуролланиш пойгасини тўхтатиш учун, қуролсизланиш учун, тинч-тотув яшаш негизида давлатлараро муносабатларни кескинликни юмшатиш ва тенг ҳуқуқли ўзаро манфаатли ҳамкорлик изига қайтариш учун курашнинг муҳим вазифаларига асосий эътибор берилди.

Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар ҳамкорлигининг муҳим масалалари юзасидан самарали фикрлашиб ҳам олинди. Халқаро муносабатларни тубдан соғломлаштириш, иттифоқчи мамлакатларнинг бирлиги ва жипслигини янада мустаҳкамлаш, уларнинг хавфсизлигини пухта таъминлаш йўлини амалга оширган чоғда шу давлатлар биргаликда ҳаракат қилишининг аҳамияти кенгашда таъкидланди.

Сиёсий маслаҳат комитети кенгаши қатнашчилари Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар мудофаа-сиёсий иттифоқи фаолиятига тўхталиб, 1983 йилнинг январида Прагада бўлган ундан аввалги кенгашдан буён ўтган давр ичида ташқи ишлар министрлари комитети ва мудофаа министрлари комитети ишига ижобий баҳо бердилар ва бундан кейинги вазифаларни белгиладилар.

Сиёсий маслаҳат комитети бирлашган Қўмондонлик қилган амалий иш тўғрисида Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Бирлашган Қуролли Кучлари Бош қўмондонининг докладини тинглаб, тегишли қарор қабул қилди.

Кенгашда «Европа ва жаҳон ишларида ядро уруши хавфини йўқотиш ҳамда яхшилик сари бурилиш учун» Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатларнинг Баёноти якдиллик билан қабул қилинди, Баёнот алоҳида эълон қилинмоқда.

Кенгаш ўтказилган мамлакат бўлмиш Болгария Халқ Республикаси Баёнотни Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг расмий ҳужжати сифатида тарқатишни таъминлайди ҳамда уни Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашда қатнашган барча давлатларнинг маълумотига етказади, деб келишиб олинди. Бунда уларнинг диққат-эътибори Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатларнинг Баёнотда баён этилган тинчлик ташаббуслари ва таклифларига қаратилади.

Кенгаш дўстлик ва ўртоқларча ҳамкорлик вазиятида ўтди. Ў Европа ва жаҳон сиёсатининг муҳокама қилинган туб проблемалари юзасидан Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатларнинг қарашлари якдил эканини намойиш қилди. Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий маслаҳат комитетининг навбатдаги кенгаши Венгрия Халқ Республикаси пойтахти — Будапештда ўтказилади.

МАЖБУРИЯТ ҲАМ АДО ЭТИЛАДИ

ҒАЛАБА РАЙОНИНИНГ МЕҲНАТКАШЛАРИ ОБЛАСТДА БИРИНЧИ БЎЛИБ ПАХТА ТАЙЁРЛАШ ПЛАНИНИ БАЖАРДИЛАР

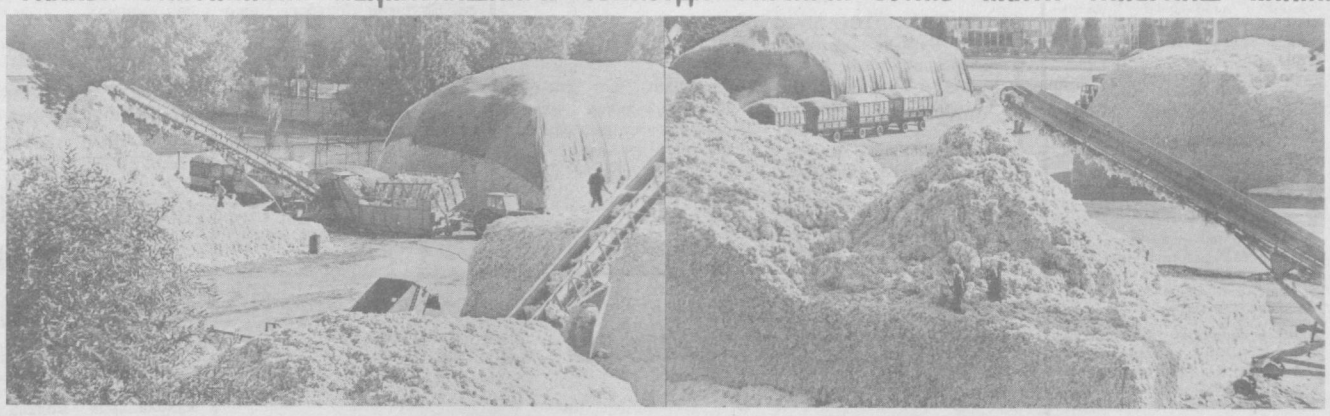

РАЙОН пахтакорларининг меҳнат ғалабасида қабул пунктлари ишчи-хизматчиларининг ҳиссаси катта. Улар келтирилган ҳосилни пешма-пеш, тўхтовсиз қабул қилиб олдилар. Суратда: «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» пахта тозалаш заводи қабул пунктидаги бунёд этилаётган «оқ олтин» хирмонлари.

А. Абалян ва Л. Гусеинов фотолари.

Партия XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитетининг кейинги бўлиб ўтган Пленумлари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI ва XIX пленумлари қарорларини амалга ошира борган ва КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартияси XXI съездини муносиб кутиб олиш учун бошланган социалистик мусобақани кенг авж олдирган Ғалаба районининг пахтакорлари 23 октябрда давлатга пахта сотиш планини бажардилар. Тайёрлов пунктларига 55 минг 100 тонна «оқ олтин» етказиб берилди. Бу ҳосилнинг 92 процента, яъни 50 минг 300 тоннаси машиналарда терилди. Ҳар бир агрегат унумдорлиги ўртача 112 тоннаданга тўғри келди. Ҳосилдорлик 34 центнерни ташкил этди. Давлатга топширилган пахтанинг 79 процента биринчи сортларга қабул қилинди.

Райондаги 13 хўжаликдан 6 таси, 189 та бригададан 116 таси айни кунларда оширилган социалистик мажбурият ҳисобига пахта топширмоқда.

Свердлов номли колхоз, «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» тажриба хўжалиги, «Заря коммунизма», Ленин номли колхозлар КПСС XXVII съезди шарафига пахта тайёрлаш планини 27 иш кунида бажариш юзасидан бошланган ватанпарварлик ҳаракатига қўшилиб, бу соҳадаги топшириқни муддатидан илгари бажаришга эришдилар.

Энгельс номли ва «Победа» колхозлари ҳам пахта тайёрлаш давлат планларини муддатидан илгари адо этдилар.

«ЎзССР беш йиллиги» тажриба хўжалиги коллективи йиғим-теримни қисқа муддатларда ва уюшқоқлик билан ўтказиш юзасидан ташаббус бошлаган ва ташаббуси область партия комитети томонидан маъқулланган эди. Совхоз меҳнаткашлари белгиланган тадбирларни муваффақиятли бажардилар. 20 октябрда машиналар ёрдамида пландаги ҳосил териб олинган эди. Айни кунларда ҳам терим техникаси ишни давом эттирмоқда.

«Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозидан М. Аҳмедов, А. Айвазова, А. Чачи бошлиқ бўлимларнинг коллективлари, Свердлов номли колхоздан Қ. Аширқулов, Ш. Қулибоев, «ЎзССР беш йиллиги» совхозидан Т. Қурбоналиев, Р. Давлетов, У. Ерназаров ва С. Камеков, «Заря коммунизма» колхозидан А. Цой, Ленин номли колхоздан Ю. Лим, Энгельс номли колхоздан О. Алашбоев, «Победа» колхозидан П. Ким ўртоқлар бошлиқ бригадалар энг юқори кўрсаткичларга эришдилар.

«Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозидан С. Шералиев, Киров номли колхоздан М. Исабеков, «Победа» колхозидан Р. Тян, Энгельс номли колхоздан А. Мухторов, «Заря коммунизма» колхозидан В. Ким, Свердлов номли колхоздан У. Пармонов сингари механик-ҳайдовчилар теримда фидокорлик намуналарини кўрсатдилар ва хирмонга 189—260 тоннадан «оқ олтин» тўкдилар.

Пахта териш ва давлатга топшириш давом этмоқда. Район меҳнаткашлари ўз имкониятларини чамалаб, давлатга пландан ташқари яна 3100 тонна пахта сотиш, ялпи хирмонни 58 минг тоннага, ҳосилдорликни эса 36 центнерга етказиш юзасидан оширилган социалистик мажбурият олдилар.

Шу кунларда районда йиғим-теримни давом эттириш билан бирга келгуси йил ҳосилига тайёргарлик ҳам қизғин бормоқда. Чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш ва ўн иккинчи беш йилликнинг биринчи йилида янги меҳнат муваффақиятларини қўлга киритиш учун мустаҳкам замин яратишга ҳаракат қилмоқдалар.

«ОҚ ОЛТИН» ХИРМОНИГА

ОБЛАСТИМИЗ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 23 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — районлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён машинада (планга нисбатан процент ҳисобида).

Ғалаба	1,15	99,79	1,00	134,68
Янгийўл	1,58	97,56	2,00	96,58
Чиноз	1,25	94,75	0,50	83,71
Коммунистик	1,37	92,22	0,78	116,41
Ўрта Чирчиқ	1,37	91,04	0,93	100,56
Бўка	0,89	89,47	0,88	101,59
Оққўрғон	0,82	89,47	0,42	99,67
Пискент	1,02	89,37	0,86	89,23
Бекобод	1,14	74,62	0,55	54,95
Область бўйича:	1,12	89,81	0,83	96,80

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида маълумот (мавсум бошидан буён, планга нисбатан процент ҳисобида) Фарғона — 93,24; Наманган — 90,00; Хоразм — 83,61; Андижон — 77,70; Сурхондарё — 77,11; Сирдарё — 76,66; Бухоро — 75,69; Қорақалпоғистон АССР—75,66; Навоий — 68,56; Жиззах — 67,37; Самарқанд — 62,28; Қашқадарё — 51,67. Республика бўйича — 76,03.

ОБЛАСТЬ МАТБУОТ МАРКАЗИ ХАБАР ҚИЛАДИ

◆ УРТА ЧИРЧИҚ РАЙОНИ. Районда яна бир хўжалик — «Партия XXII съезди» колхози деҳқонлари ҳам дастлабки довондан ошдилар. Давлатга 2110 тоннадан знёд пахта топширилди. 725 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 29 центнердан ошириб ҳосил йиғиштириб олинди.

◆ ОҚҚЎРҒОН РАЙОНИ. «Оққўрғон» совхозининг бир йўла учта бўлими деҳқонлари йиллик планларини бажарганликлари ҳақидаги ғалаба рапортига имзо чекдилар. Давлат қабул пунктларига биринчи бўлим заршунослари 2375 тонна, 2-бўлим деҳқонлари 1725 тонна ва 6-бўлим пахтакорлари 1690 тонна «оқ олтин» топширдилар.

◆ ПИСКЕНТ РАЙОНИ. Охунбобоев номли колхознинг 5-бригадаси деҳқонлари хўжаликда биринчи бўлиб юксак социалистик мажбуриятларини ҳам бажардилар. 90 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 35 центнердан ҳосил йиғиштириб олинди. Она Ватанга 300 тонна юқори сифатли пахта топширилди.

◆ БЎКА РАЙОНИ. Бўка шаҳрининг 40 дан ортиқ меҳнат ветеранлари «Ленин йўли» колхози пахтакорларига ёрдам бермоқдалар. Ҳозиргача уйган хирмонларни 31 тоннадан ошиб кетди.

◆ КОММУНИСТИК РАЙОНИ. Район соғлиқни сақлаш бўлимининг 2 та кўчма амбулаторияси ва дорихонаси график бўйича колхоз ва совхозлардаги дала меҳнаткашларига хизмат кўрсатмоқда. Бу кўчма амбулаторияда хирург, стомотолог, терапевт ва акушер-гинекологлар бор.

ЯКУНЛОВЧИ ЙИЛГА — ЗАРБДОР ЯКУН

(Боши биринчи бетда).

Йиғма темир бетон конструкциялар ва буюмлар, миллион куб метр	4,5	101
Шифер, миллион шартли плита	319	101
Бинокорлик ғишти, миллион дона	1395	101
Пахта толаси, минг тонна	1001,2	131
Ҳом ипак, тонна	1512	102
Каноп тола, минг тонна	22,6	106
Ип-газлама, миллион квадрат метр	260,7	110
Шойи газлама, миллион квадрат метр	107,4	106
Нотўқима материаллар, миллион квадрат метр	88,3	103
Пайпоқлар, миллион жуфт	46,6	119
Ички трикотаж, миллион дона	29,8	111
Устки трикотаж, миллион дона	15,2	101
Пойабзал, миллион жуфт	26,4	104
Гўшт (саноат кўламида тайёрланган), минг тонна	178	97
Колбаса маҳсулотлари, минг тонна	39,4	96
Сутга айлантириб ҳисобланганда, қаймоғи олинмаган сут маҳсулотлари, минг тонна	415,7	99,9
Ўсимлик мойи, минг тонна	316	122
Макарон маҳсулотлари, минг тонна	56,7	102
Консервалар, миллион шартли банка	717	106
Чинни-фаянс идишлар, миллион дона	47,5	102

Январь-сентябрь ойларида электр энергия ҳосил қилиш, компрессорлар, ип-йигириш машиналари, тракторлар, трактор культиваторлари, пахта териш машиналари ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналари, экскаваторлар, қоғоз, линолеум ишлаб чиқариш плани бажарилди.

Кўпгина халқ истеъмол моллари, жумладан, шойи газламалар, пойабзал, устки трикотаж ишлаб чиқариш, ўсимлик мойи ва бошқа маҳсулотлар тайёрлаш юзасидан планда мўлжалланган ҳажмга эришилди.

Ишлаб чиқаришга серунум техника ва илғор технология жорий этилди. Тўққиз ой ичида корхоналарда 180 тага яқин механизациялашган ва автомат линиялар ўрнатилди, 80 тадан кўп участка, цех, корхона комплекс механизациялаш ва автоматлашга ўтказилди. Машина ускуналар паркига рақамли программа билан бошқариладиган станоклар, ишлов берувчи марказлар, саноат роботлари, ўзгарувчан автомат системалар қўшилди.

Саноат айрим тармоқлари ишининг техника-иқтисодий кўрсаткичлари бирмунча яхшиланди.

Шу билан бирга шартномадаги мажбуриятлар ҳали тўлатўкис бажарилмаяпти. Химия саноати, бинокорлик материаллари саноати, енгил саноат, мева-сабзавот хўжалиги министрликлари ва бошқа баъзи министрликларнинг ишлаб чиқариш бирлашмалари ва корхоналари тузилган шартномалар ва ижро этиш учун қабул қилинган нарядларга мувофиқ истеъмолчиларга маҳсулот етказиб беришни таъминлай олмади. Олий сифат категориясидаги маҳсулот тайёрлаш ҳажми ўтган йилга нисбатан пасайди.

Айрим ишлаб чиқариш бирлашмалари ва корхоналари маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация қилиш, фойда олиш, меҳнат унумдорлигини ўстириш, товар маҳсулот таннархини арзонлаштириш, керакли ассортиментда ва тегишли сифатда маҳсулот ишлаб чиқариш юзасидан белгиланган планларни бажара олмади. Бухоро ва Қашқадарё областларининг саноатида меҳнат унумдорлиги ўтган йилга нисбатан пасайиб кетди. Айрим янгидан ишга солинган қувватлар суст ўзлаштириб борилди ва улардан тўла-тўкис фойдаланилмади. Холодильниклар, минерал ўғит, сульфат кислота, синтетик аммиак, бинокорлик ғишти, ички трикотаж ишлаб чиқариш, кондитерлик маҳсулотлари, қаймоғи олинмаган сут маҳсулоти тайёрлаш плани бажарилмади.

Республика саноатининг ходимлари шу йилги план топшириқлари ва зиммаларидаги социалистик мажбуриятларини бажаришга, ўн биринчи беш йилликни муваффақиятли тугаллаш ва КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олишга ижодий куч-ғайратлари ва мавжуд резервларни сафарбар этадилар.

Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармаси

Ўз кучимиз билан

ЭРТА баҳор эди. Колхозимизда умумий йиғилиш ўтказилди. Ана шу йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленуми қарорлари асосида ишда кескин бурилиш ясаш, давлатга топириладиган пахтанинг сифатини яхшилаш масаласи кўрилди. Биз йиғилишда бу вазифанинг уддасидан чиқамиз, етиштирилган ҳосилни четдан ёрдамчилар жалб этмай, ўз кучимиз билан, машиналар ёрдамида териб оламиз, деган фикрни ўртага ташладик.

Бизнинг бу фикримиз кўпчиликка маъқул тушди.

Биз механик-ҳайдовчилар қанчалик шарафли ва масъулиятли ишга бел боғлаганимизни дил-дилдан ҳис этар эдик. Шунинг учун ҳам ҳар биримиз дала ишларида ғоят актив қатнашишга, дастлабки кунданоқ агротехника тадбирларининг сифатли бажарилишига эришишга ҳаракат қилдик. Ҳосилнинг асосий қисмини машиналар ёрдамида териб олишга аҳд қилган эканмиз, бунинг учун далаларни машина теримига тайёрлаб боришни асосий мақсад қилиб қўйдик. Ғўзалар машина теримибоп қилиб ўстирилди. Сувчи ва механизатор ҳамкорлиги кучайтирилди. Чунки гектарларда кўчатларнинг бут, ғўза тупларининг соғлом ривожланиши ва кўсакларнинг тўқ, эртаги бўлиши кўп жиҳатдан шу ҳар икки касб эгасининг маҳоратига боғлиқдир.

Биз маҳоратимизни тўла ишга солиш чораларини кўрдик. Ҳар бир культивация олдидан даланинг, ғўзаларнинг ҳолатини кўздан кечириб, агрегатни шунга яраша ишчи органлари билан таъминлаб мосладик. Натижада ғўза ўсиб, анча бўй чўзиб қолган пайтларда ҳам бирон туп экининг шикастланишига йўл қўймадик.

Қисқаси бутун ёз давомида машина теримини кўзлаб иш олиб бордик. Натижа қувончли бўлди. Механик-ҳайдовчиларимиз билан бир қаторда колхозимиз аъзолари ҳам қўл теримини уюшқоқлик билан ўтказдилар. Кўпмингкилограммчилар ҳаракати кучайди.

Далаларимизда 30 дан ортиқ машина ишлади. Ҳар бир машина билан 130 тоннадан пахта териб олинди. Машина терими хўжалигимиз хирмонига барака киритди ва план муддатидан илгари бажарилди. 1310 гектар майдондан 4325 тоннадан ортиқ пахта териб топширилди. Менинг ўзим хирмонга салкам 150 тонна пахта топширдим. Ҳамкасбларим А. Тетерин, А. Дё, М. Кальмаковлар ҳам унумли меҳнат қилдилар.

Айни кунларда ҳам теримни давом эттирмоқдамиз. Хўжалигимиз бўйича ҳосилдорликни гектар ҳисобига 37 центнерга етказиш учун кураш бораётир.

З. ШЕРМАТОВ,
Ленин номли колхоз механик-ҳайдовчиси.

Уюшқоқлик туфайли

КОЛХОЗИМИЗ пахтакорлари КПСС XXVII съезди шарафига бошланган умумхалқ социалистик мусобақасини авж олдириб, давлатга пахта топшириш юзасидан белгиланган планни 27 иш кунида бажаришга аҳд қилган пахтакорлар ташаббусига қўшилган эдилар. Улар ўз сўзларининг уддасидан чиқиш учун астойдил кураш олиб бордилар.

Энг биринчи навбатда мавжуд ишчи кучлари ва техникалардан оқилона фойдаланиш талаб этилар эди. Колхоз правленияси ва партия ташкилоти ана шуни ҳисобга олиб, ҳар бир бригада ва звенода йиғим-теримни ташкил этишнинг конкрет графигини белгилаб чиқди. Бу графикда ҳар куни далага қанча машина чиқарилиши ва улар билан ўртача қанчадан пахта териши мумкинлиги қатъий ҳисоб-китоб қилинди. Механик-ҳайдовчилар ўз зиммаларига оширилган мажбуриятлар олдилар. Уларга ўзлари чигит эккан, ўзлари ғўзасини культивация қилиб, парваришлаган карталар йиғим-терим даврида ҳам биркитиб қўйилди. Бу тадбир — унумдорликни оширишда ғоят муҳим роль ўйнади. Механизаторларга улар терган пахтанинг сифати ва салмоғига қараб ҳақ тўланиши ҳам масъулиятни ошириб.

Йиғим-терим авжи қизғин кунларда далаларимизда 28 та пахта териш машинаси ишлади. Суръат кун сайин кўтарилди. Натижада октябрь ойининг бошларидаёқ машина терими плани бажарилди. Бункерлардан 2640 тонна пахта тўкилди. Лекин шундан кейин ҳам механик-ҳайдовчиларимиз суръатни бўшаштирмадилар. Кўп ўтмай колхоз бўйича давлатга пахта сотиш йиллик планини ҳам адо этдик. Ваъдамизнинг уддасидан чиқдик.

Айни кунларда эса колхозимиз пахтакорлари юксак социалистик мажбурият ҳисобига пахта топширмоқдалар. Ўзаро мусобақада колхозимизнинг К. Ашурқулов, Ш. Қулбоев, П. Хан, У. Ҳасанов, Т. Имомқулов ўртоқлар бошлиқ бригадалари пешқадамлик қилмоқдалар. Улар биринчилар қаторида планни бажарган эдилар. Социалистик мажбуриятларини ҳам тез кунда адо этадилар.

Бу йил машина терими чиндан ҳам муваффақиятларимизнинг гарови бўлди. Ҳозиргача давлатга топширилган пахтамизнинг деярли 95 проценти машиналарда терилди. Бутун ёз давомида ғўза парваришни агротехника талабларига қатъий риоя қилинган ҳолда олиб борилганлиги учун ҳар туп ғўза серҳосил бўлиб ўсди. Дефолиацияни ўтказишда ғўзанинг биологик ҳолати ҳисобга олинди. Шунинг учун барг текис тўкилди, илгариги йиллардагидек ҳосилнинг сифатига путур етмади.

Далалар текис эди. Шунинг учун ҳам машиналар бир маромда ишлади. Ерга пахтанинг тўкилиши кескин камайди ва ҳосилнинг асосий қисмини биринчи сортларга топширдик.

Колхозимиз пахтакорлари келгуси йилга тайёргарлик тўғрисида ҳозирдан қайғурмоқдалар. Биз шудғорлашни ҳам ўз вақтида ўтказамиз. Ҳар бир картанинг ҳолатига қараб ўғитлаймиз.

Беш йилликнинг якунловчи йилини қишлоқ хўжалигининг бошқа соҳаларида ҳам янги-янги ютуқлар билан нишонлаш учун ҳамма чораларни кўрамиз.

М. ОТАБЕКОВ,
Свердлов номли колхоз ранси.

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг 40 йиллигига

159 давлат номидан

Бундан 40 йил муқаддам Бирлашган Миллатлар Ташкилоти тузилиб, унинг Устави кучга кирган эди. Бу халқаро ҳамжамият гитлерчилар фашизми ва япон милитаризми устидан қозонилган ғалаба натижасида Совет Иттифоқининг бевосита актив иштирокида ташкил топди. Муаллифларидан бири СССР бўлган БМТ Уставида давлатларнинг тотув кўшнилардек бир-бири билан тинч яшашлари ва ҳарбий хавфга қарши бирлашишлари мустаҳкамлаб қўйилган.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ўтган 40 йил давомида мазкур олий принципларга амал қилиб келди ва келмоқда. Бунда СССР, социалистик ҳамдўстлик давлатлари, ривожланаётган мамлакатларнинг роли беқиёс каттадир. Совет Иттифоқининг таклифи билан бундан 25 йил муқаддам мустамлака мамлакатлар ва халқларга мустақиллик бериш тўғрисида БМТ Декларацияси қабул қилинган эди. У ҳозирги жаҳон қиёфасини ўзгартиришга катта таъсир кўрсатди.

Халқаро ҳамжамият ер юзида кескинликни юмшатиш, қуролланиш пойгасига чек қўйиш учун курашиб келяпти. Совет Иттифоқининг вакили худди шу Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг юксак минбаридан туриб СССР биринчи бўлиб ядро қуролини ишлатмаслиги тўғрисидаги мажбуриятни тантанали эълон қилди. Ҳозирги пайтда Хитой Халқ Республикаси ҳам қўшилган бу таклиф ядро қуролига эга бўлган барча давлатлар томонидан қўллаб-қувватланганда ер куррасида ядро уруши хавфига кескин барҳам берилган бўлар эди.

Совет Иттифоқи БМТ Бош Ассамблеясининг ҳар бир сессиясида янги-янги тинчликсевар таклифларни олға суради. Шу кунларда Нью-Йоркда ўз ишини давом эттираётган БМТ Бош Ассамблеясининг 40-юбилей сессиясида ҳам СССРнинг космосни тинч мақсадларда ўзлаштиришда халқаро ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги таклифи қизғин муҳокама этилаяпти ва халқаро ҳамжамиятга аъзо бўлган 159 та давлатнинг кўпчилиги томонидан маъқулланмоқда.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти асосчиларидан бири бўлган Совет Иттифоқи бу халқаро ҳамжамиятнинг нуфузини янада ошириш, унинг тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлашдаги ролини кучайтириш тарафдоридир. Айни пайтда жаҳондаги барча мамлакатлар ҳам инсониятнинг бу ер юзида барқарор тинчлик ўрнатилиши тўғрисидаги эзгу орзу-умидлари рўёбга чиқиши учун куч-ғайратларини аямасликлари керак.

1986 йил Бирлашган Миллатлар Ташкилоти томонидан Тинчлик йили деб эълон қилинган. Жаҳон халқлари фақат шу йилдагина эмас, умуман эндиликда уруш олови асло аланга олмаслиги, ер куррамиз оммавий қирғин қуролларидан ҳалос бўлишини талаб этмоқдалар. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ана шу олийжаноб мақсадлар рўёбга ошиши учун курашга даъват этилган.

Э. ЭРНАЗАРОВ.

ОБЛАСТИМИЗ ШАҲАР ВА ҚИШЛОҚЛАРИДА

КЎЧМА АМБУЛАТОРИЯЛАР

Оққўрғон район марказий касалхонаси шифокорлари умумхалқ ишига ўз ҳиссаларини қўшишга ҳаракат қилмоқдалар. Касалхонада ташкил этилган кўчма амбулатория ҳар куни эрта тонгдан хўжаликларга йўл олади. Тажрибали хирург, терапевт, акушер-гинеколог, стоматологлар бевосита дала ва шийпонларда пахтакорларга хизмат кўрсатмоқдалар.

Шифокорлар тиббий ёрдам кўрсатиш билан бир қаторда турли мавзуларда лекция ва суҳбатлар ўтказишаяпти. Ҳозиргача кўчма амбулатория медиклари 300 дан зиёд беморга хизмат кўрсатдилар ва ўнлаб лекциялар ўқидилар.

Т. МАМАТОВ.

«ЁШ АТЕИСТ» ИШ БОШЛАДИ

Чирчиқ шаҳар ўлкашунослик музейида «Ёш атеист» клуби ташкил қилинди. Яқинда клубнинг дастлабки машғулоти бўлиб ўтди. Унда музей ходимлари 2-мактаб ўқувчиларига «Қуёш системасининг сайёралари» мавзусида лекция ўқидилар. Ҳамда тингловчиларни қизиқтирган қатор саволларга жавоб бердилар.

Келгусида бу ерда атеистик мавзуларда яна бошқа турли савол-жавоб кечалари, ўқувчилар конференциялари ўтказилиши мўлжалланмоқда.

М. МИРАЛИМОВ.

ДАЛА МЕҲНАТКАШЛАРИГА

Пискент районидаги Охунбобоев номли колхоз маданият уйида ташкил этилган бадиий ҳаваскорлик ансамблига «Наргиз» номи берилди. Ансамбль коллективи ўзининг илк фаолиятини дала меҳнаткашларига хизмат кўрсатишдан бошлади.

Ҳаваскор санъаткорлар хўжаликдаги Абдурашид Қосимов, Норинбой Ҳасанов бошлиқ бригадаларнинг дала шийпонларида бўлишиб, пахтакорларга концерт қўйиб бердилар. Дилшод Абдунабиев, Ёркин Эргашев, Барот Ҳолбоевлар ижро этган қўшиқлар кўпчиликнинг муносиб баҳосини олди.

Ш. ҚОСИМОВА.

◆ Ўзбекистон ССР Марказий кўргазмалар залида Ўзбекистон ССР халқ рассоми Ёқубжон Қорабоев ижодига бағишланган виставка очилди. Тошкент чинни заводида чорак асрдан бери ишлаб келаётган бу мўйқалам устаси ўтган йиллар мобайнида юздан ортиқ бир-бирига ўхшамас, ажойиб расмлар яратди. Бу коллекциялар орасида «Оқ олтин» пиёласи алоҳида ўрин тутади. Рассомнинг бу ижодий маҳсулоти СССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмаси ва халқаро Лейпциг ярмаркасида олтин медалларга сазовор бўлди. Суратда: виставка залларидан бирида.

А. Рисқиев фотоси. (ЎзТАГ).

СПОРТ МАЙДОНЛАРИДА

◆ ШАХМАТ. Жаҳон чемпиони унвони учун ўтказилаётган учрашувнинг 18-партияси 23-юришдан сўнг дуранг натижа билан тугади. Жаҳон чемпиони Анатолий Карпов ва тож даъвогари Гарри Каспаров ўртасидаги бу мусобақада даъвогар 9,5:8,5 ҳисобида олдинда бормоқда.

Регламентга кўра навбатдаги 19-партия бугун ўтказилиши керак.

◆ ЕНГИЛ АТЛЕТИКА. Самарқанднинг «Локомотив» стадионида ўтказилган Ўрта Осиё темир йўли биринчилиги ўзига хос байрамга айланди. Мусобақаларда 300 дан зиёд спортчи иштирок этишди. Бу спорт байрамида айниқса «Локомотив» (Тошкент) енгил атлетикачилари муваффақиятли қатнашдилар. Вакилларимиз қизлар ўртасидаги 100 метрга ва 200 метрга югуришда, ўсмирлар ўртасида эса 400 метрга тўсиқлар оша югуришда ва баландликка сакрашда муваффақиятли қатнашиб, пешқадамлик қилдилар.

◆ ЧИМ ХОККЕЙ. В. И. Ленин номли Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг «Металлург» чим хоккей командаси ташкил этилганига кўп бўлмаса-да, лекин коллективнинг ўзига хос ўйин услуби мухлисларни қувонтирмоқда. Чемпионатнинг навбатдаги турнири Олмалиқда ўтказилганлиги спорт мухлислари учун айниқса қувончли бўлди. «Металлург» хоккейчилари тажрибали коллективлар ўртасида 11 очко тўплаб, олтинчи ўринни эгалладилар.

◆ БУХОРОДА аёллар командалари ўртасида чим хоккей бўйича республика чемпионатининг навбатдаги давра ўйинлари ўтказилди. Бу турнирда Тошкент областининг «Юность» командаси 25 очко жамгариб тўртинчи ўринни эгаллади.

◆ БАЙДАРКА ВА КАНОЭ. Хўжакент сув омборида ўтказилган Ўзбекистон шахсий чемпионати қайиқ ҳайдовчилар учун мавсумнинг сўнгги старти бўлди. Мусобақаларда республикамиз спортчилари билан бир қаторда Одесса ва Тожикистон қайиқ ҳайдовчилари иштирок этганликлари баҳсларнинг янада қизғин бўлишига олиб келди.

Мусобақаларни ўтказишдан мақсад СССР халқларининг навбатдаги IX спартакиадасида республикамиз спорт шарафини ҳимоя қиладиган номзодларни танлаб олиш эди. Шуниси қувончлики, баҳсларда Тошкент области вакиллари энг кўп ғалабани қўлга киритдилар. Жумладан, чирчиқлик И. Киреев 1000 метрга байдарка ҳайдашда, бекободлик А. Шилькин 1000 метрга каноэ ҳайдашда марра чизиғини биринчи бўлиб кесиб ўтдилар. 500 метрга якка пойгада тошкентлик байдаркачи В. Амплевский ғалабага эришди. Минг метрга жуфт пойгада эса В. Амплевский ва Ю. Мочалов (Тошкент области) чемпион бўлдилар. Областимиз каноэчиси Э. Атаманов бир йўла икки масофада—500 метрга ва 1000 метрга ўтказилган пойгаларда ғолиб чиқди. Чирчиқлик каноэчи Н. Атавлиев самарқандлик Э. Абиев билан жуфтликда 500 ва 10 минг метрларга ўтказилган пойгада зафар қучишди.

КОМПОЗИТОРНИНГ ИЖОДИЙ ЮТУҒИ

КОМПОЗИТОР Мустафо Бафоев ўзининг жозибадор асарлари билан музика шинавандаларига яхши таниллиб қолди. У музиканинг йирик жанрида ҳам баракали ижод қилмоқда.

Санъаткор симфониялар яратишга дадил киришди. Унинг биринчи симфонияси тингловчилар томонидан илиқ кутиб олинган эди. Бу ижодий муваффақият композиторни навбатдаги симфонияни ёзишга илҳомлантирди.

Бу асар яқинда ниҳоясига етказилди. Симфонияда ижодкорнинг ўзига хос бадиий услуби яққол намоён бўлди. Унда профессионал музиканинг анъаналари ёркин садолар орқали сайқал топди.

А. АЛИЕВ.

Бўш вақт кўнгилли ўтмоқда

Коммунистик райони Маданият уйи ходимлари аҳолига хизмат кўрсатишни тобора яхшилашга ҳаракат қилмоқдалар. Район меҳнаткашларининг бўш вақтларида дам олишларини тўғри ташкил этишга эътибор кучайтирилмоқда.

— Маданият уйи ҳузурида,— дейди директор Маҳамаджон ака Маликов,— ҳар хил йўналишдаги 15 та тўгарак ишлаб турибди. Биз ёшлари ва касблари турлича бўлган одамларнинг маданий эҳтиёжларини ҳисобга олган ҳолда, уларнинг ўзларига ёққан машғулотларда қатнашишлари, бир-бирлари билан доимий мулоқотда бўлишлари ва маданий ҳордиқ чиқаришлари учун зарур шарт-шароитларни яратиб беришга интиляпмиз.

Маданият уйида ҳаваскорлик ансамбллари фаолияти яхшиланиб бормоқда. «Омонёр» фольклор ансамбли қисқа муддат ичида бир мунча муваффақият қозонди. Асосан, кекса колхозчи аёллардан иборат бу ансамбль репертуари халқ оғзаки ижодиётидан олинган лапарлар, мавсум ва тантанали маросим қўшиқлари, халқ рақсларидан иборат.

Ансамбль қатнашчилари орасида ўн ва ундан ортиқ фарзандли қаҳрамон оналар кўпчиликни ташкил этади. Пенсионер-педагог Баҳринисо опа Пардаҳўжаева бошчилигидаги «Омонёр»чилар фақатгина Коммунистик районида эмас, балки областимизнинг бошқа районлари хўжаликларида ҳам ўз санъатларини намойиш этмоқдалар.

Бу йилги пахта терими арафасида бўлиб ўтган агитбригадалар кўрик-конкурсида ансамбль область маданият бошқармасининг фахрий ёрлиғи билан тақдирланди. Ўрта Чирчиқ районидаги Ким Пен Хва номли колхозда ўтказилган республика семинарида ҳам унинг чиқиши эътиборни қозонди.

Маданият уйида бошқа ансамбллар ҳам бор. «Дилшод» қўшиқ ва рақс, дуторчи қизлар ансамбллари репертуарларини тобора бойитмоқдалар. Улар ҳозирги кунда агитбригадалар составида пахтакорларга хизмат қилмоқдалар.

МАДАНИЙ МУАССАСАЛАР ҲАЁТИДАН

Маданият уйи коллективи ғоявий-сиёсий тарбия ишларига, совет турмуш тарзини пропаганда қилишга, ичкиликбозлик ва жамиятга зид бошқа иллатларни фош этишга ҳам катта эътибор бермоқда. Мана шундай йўналишда уюштирилаётган тадбирлардан бири Янгибозор луб заводида ўтказилди. «Ер ва одамлар» деб номланган бу тадбирда завод тарихи ҳақида, унинг шу кундаги илғор ишчилари ҳақида ҳикоя қилинди, вокал-чолғу ансамбли концерт берди, кутубхона фондидан кўргазма намойиш этилди. «Ҳушёрлик — ҳаёт нормаси» мавзуида плакатлар кўргазмаси ҳам ўтказилди.

Терим мавсуми давомида Маданият уйи фаол ишлаяпти. Биргина сўнгги ҳафта ичида 50 га яқин лекция уюштирилди, агитбригадаларнинг пахта далаларига 13 марта чиқиши ташкил қилинди. «Правда» колхозининг «Париж коммунаси» участкасидаги қишлоқ клубида «Қизлар давраси» ўтди. Райондаги ҳар бир колхознинг ўз агитбригадаси бор эканлиги ишни анча енгиллаштирмоқда. Улар жойларда концертлар кўрсатмоқдалар, қилган ишлари ҳақида ҳисобот бериб турибдилар.

Маданият уйида аҳолининг қизиқишларига қараб ҳаваскорлик бирлашмалари ва клублари ҳам ташкил қилинмоқда. Бу ерда тузилган Ойбек номли адабий клуб ана шулар жумласиндир. Ҳамидулла Саъдуллаев бошчилигидаги клуб аъзолари Қуддус Муҳаммадий, Илёс Муслим, Тоҳир Малик каби шоир ва ёзувчилар билан учрашувлар ўтказдилар. Ҳозир район халқ маорифи бўлими билан ҳамкорликда мактабларда ана шу клубнинг филиаллари очиляпти.

Район Маданият уйи ходимлари меҳнаткашларга намунали хизмат кўрсатишнинг янги-янги усулларини жорий қилиш йўлида ижодий изланмоқдалар. Ижодий ташаббус билан ишлаётганлар орасида методистлардан Людмила Николаевна Дружина ва Барно Шерқўзиева, бадиий раҳбар Суннат Исмоилов, хормейстер Наталия Николаевна Братишева ва балетмейстер Мухтор Ҳамидовларни алоҳида кўрсатиб ўтиш мумкин.

У. АБДУШОҲИДОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ГА ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

«БОЗОР, НАРХ-НАВО, ТРАНСПОРТ МУАММОЛАРИ»

Юқоридаги сарлавҳа остида газета саҳифаларида эълон қилинган туркум рейд мақолаларда колхоз бозорларидаги камчиликлар, нархнаводаги паст-баландликлар, давлат транспортида киракашлик қилаётган шоферлар, транспорт экспедицияси хизматидаги камчиликлар рўй-рост очиб ташланган эди.

14 августда эълон қилинган рейд мақолага Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти министрлигининг «Ўзтрансэкспедиция» бошқармаси бошлиғи А. Жабборовдан жавоб олинди. Унда айтилишича, мақолада келтирилган фактлар бошқарма комиссияси ўтказган текширувлар давомида тасдиқланган. Айбдорлар «Сирдарьяоблтрансэкспедиция» бирлашмаси Советининг қарори ва шу бирлашма бўйича чиқарилган 85-буйруқ билан жазоландилар. Жумладан, транспорт ишини зарур назорат қилмаганлиги ва бланкаларни қатъий ҳисобда сақлаш қоидаларини бузганлиги учун катта диспетчер З. Асадулинага, навбатчи механик Н. Иброҳимовга, диспетчерлар Н. Алимов, А. Сафронкина ва ҳайдовчи Р. Бегалиевга қаттиқ ҳайфсан эълон қилинди. Эксплуатация бўлими бошлиғи Б. Йўлдошев, ишлаб чиқариш техника бўлимининг бошлиғи А. Султонов, Гулистон транспорт экспедиция агентлигининг инженери Л. Милкиналарга ҳайфсан берилди. Диспетчер И. Шиккевич, ҳайдовчи И. Абдукаримов вазифаларидан четлаштирилди.

«Узтрансэкспедиция» бошқармаси қоидабузарларга нисбатан бундан буён ҳам қаттиқ чоралар кўраверади.

Редактор Н. НАСИМОВ.

БОҒДА КУЙ ЯНГРАЙДИ

ОРЖОНИКИДЗЕ. «ВЛКСМ 60 йиллиги» совхози ишчи-хизматчилари бевосита иш жойларининг ўзида маданий ҳордиқ чиқариш имкониятига эга бўлдилар. Эндиликда хўжаликда ташкил этилган вокал-чолғу ансамблининг ҳаваскор санъаткорлари дала-боғларда концерт қўйиб берадилар.

М. ХОЛБЕКОВА.

ТВ

БУГУН

МТ-I. 9.00 — «Время». 9.40— Телефильм. 10.05 — Бадиий фильм. 11.30 — «Мўъжизасиз мўъжизалар». 12.30 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20—Бизнинг замондошимиз. 16.00 — ЯХДР фольклор ансамблининг концерти. 16.25 — «Ерда, самода, денгизда». 16.55 — Концерт. 17.30 — «Ёнгинамизда нон». 18.00 — Қалбга яқин қўшиқлар. 18.45 — Ҳужжатли фильм. 19.05 — Қувноқ нотачалар. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 —«Сўзни амалда иш билан оқла». 20.00 — Футбол 21.30 — «Время». 22.05 — Бадиий фильм. 23.40 — Дунё воқеалари.

МТ-II. 9.00 — Эрталабки гимнастика. 9.15 — Телефильм. 9.35 — 10.35 — Умумий биология. 10.05 — 13.40 — Испан тили. 11.05 — «Очилган қўриқ». М. Шолохов. 11.35 —Илмий-оммабоп фильм. 12.05 — Шахмат мактаби. 12.35 — Ю. Тинянов. «Ўйлар, учрашувлар». 14.10 — Жамиятшунослик. 14.40 — Рус халқ чолғулари. 15.00 — Бадиий фильм. 16.30 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Фильм-концерт. 19.00 — Инсон ва қонун. 19.30 — Ритмик гимнастика. 20.00 — Концерт. 20.30— Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар. 20.50 — Музикали киоск. 21.20 — Илмий-оммабоп фильм. 21.30 — «Время». 22.05 — Концерт. 22.30 — Хоккей. «Динамо» (Москва) — «Динамо» (Рига).

УзТВ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50—Ленин ҳақида ҳикоялар. 8.00—«Тонгги тароналар». 8.10—Студент ёшлар учун. 8.20—Телефильм. 8.30— Ахборот. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Болалар учун фильм. 18.30 — Халқ истеъмоли молларига — юқори сифат. 19.00 — Футбол бўйича СССР чемпионати. «Пахтакор» — «Кузбасс». 20.50 — Ахборот. 21.15 —Катталар учун мультфильм. 21.30 — «Время». 22.05 —«Бўйсунмас». Бадиий фильм.

УзТВ-II. 9.00—16.35 — **МТ-II.** 18.10 — «Бойчечак». 18.40 —«Қирол Лир». Бадиий фильм. 2-серия. 19.50—Реклама. 20.00 —Тошкент янгиликлари. 20.20 — Касблар ҳақида ҳикоялар. 20.50 — Ҳинд кинофильмларидан қўшиқлар ва рақслар. 21.30 — МТ-II.

«ОЛТИН КУЗ» ЧАЙНВОРДИ

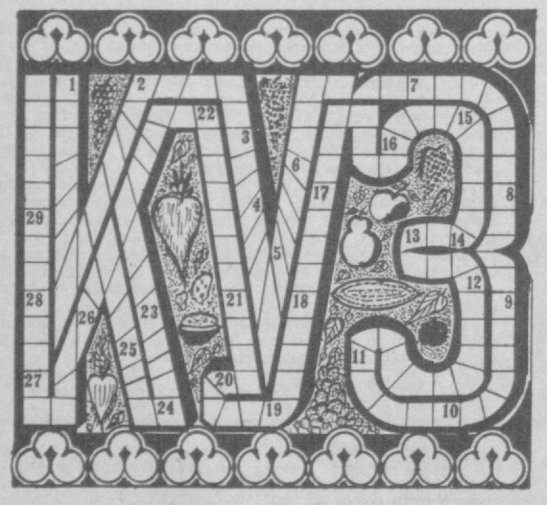

1. Йилнинг кеч куз даври. 2. Таркибидан ёғ олинадиган экинлардан бири. 3. Кузда пишадиган хўшхўр сабзавот. 4. Ўзбекистон ифтихори, техника экини. 5. Серуруғ мева. 6. Кечпишар олма нави. 7. Ёввойи ҳолда ўсувчи, доривор, мевали гул. 8. Майизбоп узум нави. 9. Қовун сайлларида ўтказиладиган баҳс. 10. Қишга тузланадиган сабзавотлардан бири. 11. Силосбоп экин. 12. Токларни кўтариб турувчи мослама. 13. Дуккакли экин. 14. Куз фаслида илиқ ҳаво таъсиридан ер ва ўсимликлар сиртида ҳосил бўладиган сув пардаси. 15. Чигитдан ажратиладиган пахта. 16. Кузда жанубга учиб кетувчи фойдали қуш. 18. Узун поялари тўқай ўсимлиги. 19. Кузги ер ҳайдаш. 20. Бир турли попукли ўсимлик. 21. Энг кўп истеъмол қилинадиган сабзавот. 22. Уруғидан хушбўй эфир мойи олинадиган ўсимлик. 23. Дуккакли экинлардан бири. 24. Куз фаслидаги энг қизғин мавсум. 25. Хушхўр узум навларидан бири. 26. Полизда етиладиган серсув ҳосил. 27. Таомга лаззат киритувчи тоғ ўсимлиги. 28. Сув йўли. 29. Қишга сақланадиган қовун нави.

Тузувчи: Ф. ОРИПОВ.

ЎҚИШДАН СЎНГ СТАДИОНГА

АНГРЕНДАГИ 24-ҳунар-техника билим юртида халқ хўжалиги учун техник мутахассислар тайёрланади. Билим даргоҳида айни пайтда маҳоратли спортчилар ҳам етишиб чиқмоқда.

Талабалар шуғулланаётган спорт базалари ҳавас қилгудек саранжом ва сариштa. Бу ерда енгил атлетика, волейбол, футбол, дзю-до секциялари мунтазам ишлаб турибди. Айниқса, велоспорт студентлар ўртасида кенг оммалашган. СССР спорт мастери, Ўзбекистон чемпиони, велоспортчи М. Внучков, Тошкент область чемпиони И. Ҳакимовалар ҳам ана шу билим юрти вакиллари ҳисобланадилар. Улар билан бирга кўплаб тенгдошлари турли мусобақаларда актив иштирок этиб, билим юртининг шуҳратини оширмоқдалар.

П. КОНОВАЛОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТУРИСТ

ТОШКЕНТ САЁҲАТ ВА ЭКСКУРСИЯЛАР БЮРОСИДА

9 ДЕКАБРДАН 21 ДЕКАБРГАЧА «ЎЗБЕКИСТОН» ТЕПЛОХОДИДА ҚОРА ДЕНГИЗ БЎЙЛАБ САЁҲАТГА ТАКЛИФ ЭТАДИ

Болгария ва Руминияга ҳам кириб ўтадиган «Ўзбекистон» теплоходининг маршрути қуйидагича: Одесса, Севастополь, Ялта, София, Бухарест.

Саёҳатга чиқишни хоҳловчи кишилар қуйидаги ҳужжатларни расмийлаштиришлари лозим: турист анкетаси, ташкилот раҳбари партия ташкилотининг секретари ва маҳаллий комитет раисининг имзоси, ҳамда муҳр билан тасдиқланган характеристика-рекомендация, маҳаллий комитет мажлиси қароридан раис ва секретарь имзоси ҳамда муҳр тасдиқланган кўчирма, саломатлик ҳақида справка, оқ фонли жилосиз қоғоздаги 3 дона фотосурат (4х5 см. ҳажмида).

Путёвка баҳоси—515—716 сўм. Пул алмашиш фонди—300 сўм.

Путёвкаларни нақд пулга ва пул ўтказиш йўли билан қуйидаги адресдан сотиб олиш мумкин: Тошкент шаҳри. Намойишлар хиёбони, 5-уй, 8-хона. Телефонлар: 39-13-59, 39-43-73.

МУНОСИБ ЭСДАЛИК СОВҒАЛАРИ

ҚУЛИ ГУЛ ЎЗБЕК ЧЕВАРЛАРИ МАҲОРАТИ ТУФАЙЛИ ОДДИЙ ГАЗЛАМАДА ЭРТАКНАМО ГУЛЛАР, ДОВ-ДАРАХТЛАР ВА ЖОЗИБАЛИ НАҚШЛАР ЎЗИНИНГ ЁРҚИН ИФОДАСИНИ ТОПАДИ.

Ипак, нозик, кумуш ва олтин зар ип билан тикилган миллий дўппилар Ўзбекистондан юориладиган ва олиб бориладиган муносиб эсдалик совғаларидир.

ЎЗБЕКИСТОН ССР МАҲАЛЛИЙ САНОАТ МИНИСТРЛИГИ КОРХОНАЛАРИДА ТАЙЁРЛАБ ЧИҚАРИЛАЁТГАН СОВҒА БУЮМЛАРИНИНГ УМУМИЙ ХИЛИ 927 ТАДАН ИБОРАТ БЎЛИБ, УЛАР СОПОЛ, МИС ЎЙМАКОРЛИГИ, ЗАРГАРЛИК БУЮМЛАРИ, АНЪАНАВИЙ ГАЗЛАМАЛАР, ЗАРДЎЗЛИК ЛИБОСЛАРИ, ЕҒОЧ ЎЙМАКОРЛИГИ ВА НАҚШИНКОРЛИГИ, СУЯК, ШОҲ, ПЛАСТМАССАДАН ТАЙЁРЛАНГАН БУЮМЛАРДАН ИБОРАТ.

ГИЛАМ—ГЎЗАЛЛИК ВА ФАЙЗ ДЕМАКДИР

ГИЛАМЛАР ХОНАНИНГ ДЕВОРЛАРИДАН ЧИҚАДИГАН СОВУҚ ҲАВОНИНГ ЙЎЛИНИ ҚИРҚАДИ, ОВОЗНИ ЯХШИГИНА ТЎСАДИ. ГИЛАМ ТАШЛАБ ҚЎЙИЛГАН ХОНАДА КИЧКИНТОЙЛАР ЯЙРАБ ЎЙНАШАДИ.

Ўзбекистон маҳаллий саноати корхоналари қўлда ва машинада тўқилган ранг-баранг тўқ гулли гиламлар, полослар, поёндозлар, ихчам гиламчалар, ванна ва туалетга ёзиб қўйиладиган кичик поёндозчаларни харидорлар диққатига ҳавола қилмоқда.

«УЗМЕСТПРОМ» ИЛМИЙ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ (телефон 76-47-11).

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ (телефон 45-37-27).

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
/ "Ташкентская правда"/

ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ОБКОМА КОММУНИСТИЧЕСКОЙ ПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА И ОБЛАСТНОГО СОВЕТА НАРОДНЫХ ДЕПУТАТОВ

БИЗНИНГ АДРЕС: 700047, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

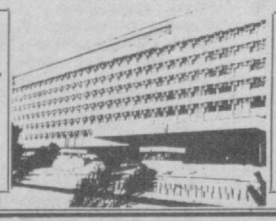

Редактор қабулхонаси—325351; редактор ўринбосарлари — 335885; 325747, 337916, 325748; масъул секретарь—334808, 325353; секретариат—325750. БЎЛИМЛАР: партия турмуши— 325778; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 337010, 325749; қишлоқ хўжалиги—325647; пропаганда —325553; совет қурилиши—325645; маданият—325767; ахборот ва спорт —337010, 325733; хатлар ва оммавий ишлар—334048, 325354; фельетонлар ҳамда ҳарбий ватанпарварлик —325556; редакция бўйича тунги навбатчи —334808, 325353.

Р. 06095 А. 1810. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12